

DOMOLJUB

Ishaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 23.

V Ljubljani, dne 9. junija 1910.

Leto XXIII.

Ogrske volitve.

Na Ogrskem so prošli teden volili v državni zbor. O uspehu poročamo na drugem mestu. Khuen-Hedervari, ki ni imel pred dobrim pol letom takorekoč nikogar na svoji strani, je zdaj sijajno zmagal. Nasprotniki pomenijo malo več, nego nič. Razbiti so med seboj in še izmed njih jih bo gotovo kmalu precej skočilo v vladno stranko.

Zdaj pa pomislimo, kako je bilo pred. Košutova stranka je imela večino v državni zbornici. Košut, čegar oče se je spuntal proti našemu cesarju leta 1848., je bil minister. Nekaj liberalcev in katoliška ljudska stranka so šli z njim. Vlada je pritiskala na cesarja, naj za Ogrsko dovoli posebno banko, naj prizna ogrskim vojakom posebne pravice, da se tako prične popolna ločitev Ogrske od naše države. Javno se je že govorilo, da bo pač nekaj časa, za življenja našega cesarja, še skupen vladar, da se pa kasneje tudi to pretrga.

Cesar je vedel, da tako ne misli ogrsko ljudstvo in zato je zahteval, naj se uvede splošna in enaka volivna pravica, po kateri bodo res prišli zastopniki ljudstva v državni zbor. Košutova vlada se temu ni udala; odstopila je. Obenem se je pa širilo ostudno zabavljanje po preširnih ogrskih listih, češ, da se cesar ustavlja večini ljudstva, ki jo zastopajo njegovi poslanci.

Cesar je poklical Kuena, znanega bivšega hrvaškega bana; ta je razpustil zbornico; ob ti priliki so ga surovi pristaši prejšnje vlade obmetavali s knjigami in tintniki. Zdelo se je, da ne bo mogel spraviti niti majhne strančice zase. Kuen je zviti, predrzen in previden. Pripravljal je volitve in zdaj je zinagal. Vsa Košutova glorijska je uničena. Kuen odločno zagovarja zvezo z

Avstrijo, je pristaš skupne banke in skupne armade in v tem oziru torej popolnoma nasproten Košutovemu programu. In vendar je dobil večino, večjo nego jo je prej imel Košut.

Kako je to mogoče? Ali so ljudje kar naenkrat izpremenili svoje prepričanje? Nikakor ne. Volitve zdaj in prej in vselej na Ogrskem ne pokažejo ljudskega prepričanja; tam se volivci in volitve delajo, kakor je vladni všeč. Ko bi bil vodil volitve Košut, bi bila večina njegova; ko bi jih bil Justh, bi bil pa ta zmagal. Volivna pravica je tam silno omejena in vpliv vlade na volitve neizmeren. V vsakem mestu, kamor morajo priti volit marsikje zelo od daleč, vodi volitve od vlade za to postavljeni volivni predsednik. Temu se dá na razpolago vojaštvo, ki mora izvrševati njegove ukaze. Navadno dela tako-le: Preden se začne volitev, se okrog celega mesta napravi vojaški kordon. Vojaki zavarujejo vsa pota in puste vhod samo na dveh straneh odprt: na eni strani za vladno stranko, ki ima svoja znamenja, na drugi za nasprotnike. Če bi imeli nasprotniki zmagati, ukaže volivni predsednik, naj vojaki nasprotnike spuščajo le pomalem, po enega in počasi v mesto, češ, da je nevarnost za poboje. To se zgodi: vladni pristaši pridejo vsi na vrsto. Preden pa prikoplja jo nasprotniki, je pa volitev že davno končana.

Javno življenje na Ogrskem je silno gnjilo. Judje so na vrhu in ti gredo z vsakim, kdor ima moč. Tako je bilo mogoče, da je Kuen n. pr. zmagal s skoraj samimi Madjari. Več nego polovica ljudi je na Ogrskem Nemadjarov: Slovakov, Srbov, Rusinov, Romanov, Nemcev. Ti so spravili skupaj peščico poslancev. Kuen zna. Kakor je delal svoj čas na Hrvaškem, tako se je izkazal zdaj tudi na Ogrskem.

Katoliška ljudska stranka je tudi mnogo izgubila. Zadelo jo je pravična kazen, ker je držala s Košutom. Svoj čas so se tudi Hrvatje oklenili Košuta, češ, da se bodo z njim vred upirali Dunaju. Zdaj je Košut tepen in z njim po pravici tudi vsi tisti, kateri so se kdaj nanj naslanjali. Hrvaški poslanci v ogrskem državnem zboru bodo pa zdaj skoraj gotovo podpirali tistega Kuena, ki jih je svoj čas po turško zatiral, ko je banoval med njimi.

Iz teh zmed bo rešila Ogre samo pravična volivna preosnova, — splošna in enaka volivna pravica. Če jo bo Ku-en izpeljal, potem pomenja njegova vlada res začetek nove, boljše dobe; če je pa ne bo, je pa vsa njegova zmaga samo raketa, ki se na kratko zasveti v zraku, pa pade na zemljo malo pepela.

Političen pregled

DRŽAVNI ZBOR.

Ker je sklenila seja klubovih načelnikov, da se da odsekom kolikor mogoče veliko časa, da rešijo o pravem času svoje delo, je bila tudi pretekli teden samo v petek seja državnega zbora. Na dnevnem redu je bil vladni načrt glede ustanovitve c. kr. vojnega zbora in vladna predloga o prepovedi ženskega nočnega dela v industrijskih podjetjih. Prvega je zbornica izročila brambenemu odseku, drugo je pa sprejela brez posebne debate tudi v drugem in tretjem branju.

Kot se zdi se pripravljajo zelo važni dogodki za avstrijsko politiko. Češki agrarci vstrajajo še vedno pri tem, da se mora rešiti narodnostno vprašanje v celi državi in ne samo na Češkem. Za-

to nameravajo predložiti zbornici načrt okvirnega zakona za vso Avstrijo, kot ga je izdelal poslan. Bukvaj, in ki naj bi uredil narodno vprašanje v celi državi. V ta namen so sklicali konferenco vseh čeških poslancev, h kateri so povabili tudi češke soc. demokrate, da se posvetujejo o nameravanem zakonu. Češki soc. demokrati so se posvetovali z drugimi soc. demokratičnimi poslanci in sklenili, da se teh konferenc udeležijo. Slovanska Enota je sklenila počakati uspeha teh konferenc in sklepati o okvirnem zakonu šele potem. Če se ta predlog vloži je seveda odvisno od tega, kako stališče zavzame o njem Slovanska Enota. Upanje je, da bi bil tak narodnostni zakon sprejet, ker so tudi Poljaki zanj. Gotovo je, da stojimo pred dogodki, ki bodo dali vsej notranji politiki v celi naši državi čisto novo smer. Umevno je, da gledajo Nemci z nekim strahom v bližnjo prihodnost, ker bi jezikovni zakon končal njihovo krivično gospodstvo posebno na Koroškem in Štajerskem.

Poslanec Hočevar je vložil nujni predlog, naj vlada da čimprej izdatno podporo in odpiše zemljiški davek za dve leti onim posestnikom v občini Šmarjeta na Dolenjskem, katerim je toča pred kratkim napravila škode za okoli 60.000 K. Poslanec Povše je pa stavil nujni predlog za državno podporo posestnikom iz Radohove vasi, ki jim je požar uničil poslopja in poškodoval sadne vrtove.

Odseki.

Proračunski odsek je sprejel proračune železniškega, poljedelskega, naučnega in pravosodnega ministrstva. Pri razpravi o proračunu železniškega ministrstva so vsi govorniki grajali železniško upravo, ki sicer požre velikanske vsote, a si kljub temu slabše, kot je, ne moremo misliti. Proračun železniškega ministrstva izkazuje sicer 70 milijonov prebitka. Toda upoštevati je treba, da je vlada vpisala od 236 milijonov, ki jih država potrebuje za obresti in amortizacijo dolgov državnih železnic, samo 30 milijonov med izdatke železniškega ministrstva. Drugo je postavila deloma v proračun državnih dolgov, deloma pa hoče pokriti z že dovoljenim posojilom. Če torej odštejemo letošnji prebitok od obresti in amortizacije, ki niso v proračunu železniškega ministrstva, ostane še okroglo 160 milijonov, ki jih mora država od drugega pokriti. Za lansko leto je doplačala vlada skoraj 115 milijonov. — Odsek je odločno zavrnil misel, da bi se prodale državne železnice, ker bi imela država pri tem velikanske izgube. — Poslanec Žitnik je grajal vlado, ker ni storila potrebnih korakov, da bi se gradila dalmatinska železnica. Zahteval je tudi naj se čimprej grade druge kranjske železnice, ter nastopil proti nestrpnosti nemških železniških uradnikov.

Proračun poljedelskega ministrstva izkazuje 37 milijonov izdatkov in dva milijona dohodkov. Važnejši izdatki so: za gospodarski in poljedelski po-

uk 1.536.000 K, za povzdigo poljedelstva 6.102.000 K, brezobrestna posojila za obnavljanje vinogradov 400.000 K, za melioracije (uravnave voda, vodovode itd.) 12.400.000 K, za konjerejo 5.969.300 kron. Poslanec Žitnik je zahteval, naj se zopet vpelje pouk na gozdarski šoli v Idriji, naj se uredi razmere državnih gozdnih delavcev, ter naj se vpelje pouk vojakov v poljedelstvu, kot je v nekaterih garnizijah že vpeljan.

Naučno ministrstvo izkazuje skoraj 86 milijonov primanjkljaja. Glede novih vseučilišč je sprejel odsek resolucijo, ki naroča vladi, naj dela priprave za ustanovitev novih vseučilišč. Več se bo govorilo o tej zadevi, ko pride v zbornici na dnevni red vladna predloga glede laške univerze. Poslanec Žitnik je omenjal krivic, ki se gode Slovincem na polju ljudskega šolstva zlasti na Koroškem, ter grajal vlado, da celo s šolami uganja politiko. Zahteval je tudi, naj vlada enako skrbi za slovenske srednje šole, kot za nemške.

Zelo burna je bila razprava o proračunu pravosodnega ministrstva, čemur se pa ne čudi, kdor pozna krivice, ki se gode nenemškimi narodom pod ministrom Hochenburgerjem. Proti proračunu so glasovali Jugoslovani in soc. demokrati.

Seja klubovih načelnikov je sklenila, da prične zbornica z razpravo o proračunu prihodnji petek. Zbornični predsednik je dobil pooblastilo, da uredi razpravo in določi okrajšani čas za govornike. Dr. Korošec je protestiral proti temu, da bi se omejeval govornikom čas.

V finančnem odseku je podal finančni minister precej jasno sliko o naših financah. Za letošnje primanjkuje krog 70 milijonov. Kmalu pa bomo rabili 90 milijonov za socialno zavarovanje in 90 milijonov za armado. Finančni minister je izjavil, da za te prihodnje potrebe še ne bo predložil davčnih predlogov, ker je treba najprej pokriti sedanji primanjkljaj. Zato naj odsek sprejme finančne predloge, ki jih je stavila vlada, ali pa naj izdela nove.

OGRSKO.

Pri volitvah v državni zbor so popolnoma pogoreli radikalci, ki so vedno sanjali o samostojni Ogrski, Košut, Justh in tovariši. Tako sijajne zmage menda niti Khuen sam ni pričakoval. Kolikor je izidov do sedaj znanih, je dobila njegova stranka že 241 mandator (vseh je 413), torej že precej nad polovico. Druge vladi prijazne stranke bodo gotovo dobile toliko mandatov, da bo štela vladna večina krog 300 poslancev. Volitve so se pa seveda tudi vršile tako, kot jih zna urediti samo Khuen. Godila so se v nebo vpijoča nasilstva. Pomagat so bli šli celo avstrijski vojniki, zaradi česar so precej ropotali poslanci v proračunskem in brambnem odseku. Slovakov na nekaterih krajih kar enostavno niso pustili v mesto, kjer so se vršile volitve. S tem, da je zmagal

Khuen je utrjen dualizem in seveda tudi skupna banka. Delegacije bodo tudi zborovale in država dobi svoje potrebe. Khuen je storil zelo modro, da je privezal tudi katoličane nase s tem, da je imenoval grofa Zichya za naučnega ministra. Ta je sedaj že izjavil, da za katoliške interese ni pod novo vlado nobene nevarnosti. Zato so tudi katoličani glasovali za vlado, ki pa ni mnogo manj liberalna, kot prejšnja, proti kateri so bili v opoziciji. Mi, ki poznamo Khuena, ne moremo pričakovati od njegove vlade nič prida. Njegova zmaga pomenja le obnove stare liberalne stranke, nikakor pa začetka demokratične dobe. Za predsednika državnega zbora že kandidirajo grof Tisza, Perczel, Kabos in Markus. Državni zbor bo otvoril cesar sam 21. t. m. s prestolnim govorom. V poletnem zasedanju bo rešil državni zbor indenniteto, rekrutno predlogo in trgovinske pogodbe.

HRVAŠKO.

Novo volivno reformo je cesar že sankcioniral. — Katoličani so pričeli izpoznavati, da jim je treba politične organizacije. Zato so pričeli snovati stranko, v katero bi lahko vstopili vsi Hrvati, kateri še res katoliško mislijo. — Videti je tudi, da se bo ustvarila v saboru močna opozicija proti sedanjim mažaronsko - koalicijski vladi. Iz čiste stranke prava izstopijo dr. Josip in dr. Vladimir Frank ter dr. Elegović, ki se tako omogoči pravašem pod vodstvom dr. Mile Starčevićem vstop v stranko. Mažaronski nameni bana Tomašića so res že tako očiti, da bi morali zediniti v odpor vse domoljubne hrvatske stranke. Močne opozicije bi morala biti vesela tudi koalicija, ker bi ban vedel bolj ceniti njeno pomoč, in bi je ne rabil več kot igračo in tiral k najsramotnejšim dejanjem.

BOSNA.

Vzrok cesarjevega potovanja v Bosno je bilo baje izseljevanje Mohamedancev iz Bosne. Upajo, da bo cesarjev obisk uplival pomirjevalno na mohamedance, in da se izseljevanje omeji. Bosenska vlada bo seveda izrabila cesarjev obisk zase. Cesarjeva pohvala za sprejem in za to, kar so mu pokazali, ji bo služila v opravičenje njene Srbom in predvsem Mažarom prijazne politike. — Kot se sliši, namerava cesar Bosno v kratkem času oklicati za kraljestvo. — Sabor je sklican na 15. t. m.

BALKAN.

Spor radi Krete še vedno ni končan, dasi se trudijo velevlasti, da bi ga mirno končale. Turki so sedaj zelo razburjeni, ker mislijo Grki poslati na Kreto komisarja. Turška vlada je protestirala proti temu pri velevlastih, ki so obljubile, da ne bodo potrdile nobene grškega komisarja na Kreti. — Komaj so udušili Turki albansko vstajo, že je albanski pretendent, princ Ghika zopet udril v Albanijo in poizku-

ša zanetiti nov upor. — Poslanski klub srbskih narodnjakov je predložil vladi resolucijo in načrt izpremembe srbske ustave. Zahtevajo, naj skliče vlada narodno skupščino, ki bo sklepala o tej izpremembi.

KITAJSKO.

Pripravlja se velika revolucija proti sedanjim vladarskim hišam. Revolucionarji so pozvali celo tuje poslanike, naj jim pomagajo, ker bodo drugače tujce pomorili.

LISTEK

Črna žena.

Zgodovin. povest. — Priredil Javoran.

(Dalje.)

»Kam neki pojdeš? — Pa vsaj ne na Dunaj!« je začel radovedno vpraševati krčmar.

»Ne. — V Briksen do škofa sem namenjen; in ne odneham prej, da pridem do njega.«

»Kakšne pa so sedanje razmere? Ali je vse v redu?«

»Izvrstno. Vsi blejski podložniki so pripravljeni; le migljeja je treba, pa bodo udarili vsi kakor en mož. — Gorjanci stoje neomajno za svoje pravice; Bohinjci so trdni kot skala. Naša zveza je velika; zato gorje gospodi, če udarimo! Primerne orožja seveda nimamo ravno preveč, vendar se nam ni treba bati, ker smo dobili nov prah, katerega bomo dali duhati graščinskemu valpetu in biričim — smodnik; pri Mohorku je zaloga.«

»O, poznam ta prašek; pristave bodo letele v zrak, da bo veselje gledati.«

»Po vseh vaseh vre; vse je zmenjeno, vse dogovorjeno. In prav je tako! Kako dolgo naj še prenašamo ta jarem. Breme, ki nam ga nalaga graščak, je postalo pretežko; krivice so tako velike, da vpijejo v nebo za maščevanje. — Pogumno v boj za pravico in gotovo bomo zmagali, saj nas je veliko: Kupljenik, Črešnjica, Gorjuše, Nova vas, Studor nam bodo poslali zdatno število krepkih mož. — Z Javornika še nisem dobil natančnega poročila.«

»Tja bom pa jaz šel v kratkem. Sicer se mi pa zdi, da sem nedavno slišal, da so z veseljem pozdravili naš poziv. — Sicer pa Štefan, kaj je z našo pritožbo pri škofu?«

»Ne vem. Dva meseca sta že minila, pa še nismo dobili odgovora. Nekateri pravijo, da so se najbrž pisma izgubila ali pa jih je kdo prestrigel, da niso prišla v prave roke. — Vidiš Peter, ravno to je vzrok, da grem zopet na pot. Nesel bom namreč novo pritožbo v Briksen. Pri sebi imam pismo na škofa, ki mu ga bom izročil osebno in počakal odgovora. — Če se na ta način

ne bomo mogli rešiti trdosrčnega Hartmana, potem pa udarimo; sledila nam bo cela dežela. Imam namreč pri sebi še drugo pismo, ki bo romalo med kmete in jih navduševalo za boj.«

»Kje imaš pismo, Štefan?«

Možek je molčal, namesto odgovora je sezul čevljev z desne noge in ga položil na mizo. Nato je segel v krošnjo, ki je počivala v kotu za mizo, in prinesel iz nje male klešče. S temi je spretno privzdignil notranjo čevljevo podlogo in na površje se je prikazalo nekaj zmečkanih in deloma umazanih listov.

»To je pa res listnica, ki bi je ne našel nihče«, se je dobrovoljno smejal krčmar.

Možek se ni dosti zmenil za krčmarjeve besede. Globoko zamišljen je razprostil in pregledoval posamezna pisma in slednjič dal eno krčmarju in mu rekel:

Krčmar je vzel v roke pismo, naslovljeno na briksenskega škofa in ga bral z motrečim očesom.

»Pismo je zopet pisano v priliki; to pa za vsak slučaj, če bi prišlo v ne-prave roke.«

»Razumem«, je odgovoril Peter; »vrši se ženitovanje. Ženin je kmet, nevesta pravičnost.«

Nato je bral pismo napol glasno.

»Ljubi — ljubljani stric! Strašno nam je hudo, ker se ženitovanje tako dolgo zavlakuje. Ženin je pripravljen in nestrpnost čaka; nevesta pa že ni pisala nekaj tednov. Prosimo jo, naj stori vse, kar more, da čim prej dobi dovoljenje za možitev. Ženin je že napravljen v svatovsko oblačilo in starešina je povabil vse njegove brate na ženitovanje. Za krepko in zdravo godbo bomo mi poskrbeli, ravno tako za primerne petje. — To bo krasno ženitovanje, kakršnega še ni gledal blejski kot. — Dragi stric! Vaša suknja je že v delu; zagotavljam vas, da vam bo imenitno stala. Samo to vas prosim, da se sedaj nikar ne strašite nobenega truda, am-

pak skušajte urediti vso stvar kakor hitro mogoče; zakaj prišel je čas! — Takoj nam odpišite, da bomo vedeli, kakšnega mnenja je nevesta in kdaj pride. Pozdravite vse znance! Novega tukaj ni nič. Z graščino se dobro razumemo. Gospoda namreč resnično skrbijo za dobrobit svojih podložnikov. Vas iskreno pozdravljamo vaši zvesti nečaki

Janez, Tone, Andrej.«

Krčmar se je nekoliko namuzal. Zraven podpisanih je pritisnil še svoje ime »Peter«; nato je rekel:

»Pismo je imenitno sestavljeno. Kdo ga je napravil?«

»Kdo drugi? — Sam sem ga sestavil«, se je odrezal možek. »Poglej še to pismo, katero bom nesel škofu!«

Krčmar je vzel v roke obširno pismo, naslovljeno na briksenskega škofa, in ga bral z motrečim očesom.

Pismo je izražalo najprej globoke vdanost blejskih kmetov do prevzvišene vladike; pokazalo je, da znajo ljubiti in spoštovati svojega vrhovnega gospodarja in da se znajo pokoriti tudi pravičnim zahtevam graščinskega gospoda. Toda kakor je začel počenjati neusmiljeni Hartman s svojimi podložniki, presega vse meje pravičnosti in človekoljubja. Krivica se je začela oblastno šopiriti, pravica pa tiči v kotičku. Vedno večji davki se nakladajo ubogemu trpinu; tlaka se množi z vsakim dnevom; dobro bi bilo, da bi kmet delal neprestano le za graščaka, a poleg tega mora še prenašati cel dan bridke udarce valpetovega biča. — Ker se kmetje zavedajo, da je briksenski škof dober gospod, ki se bo gotovo potegnil za svoje podložnike, zato ga prosijo pomoči iz te stiske; naj jim pomaga odstraniti Hartmana in na Bled naj pošlje pravega gospodarja — dobrega gospodarja Andreja. To je vse drug mož, ki bo imel srce za svoje poddanike, in ti mu bodo zato vdani in z veseljem služili. — Nadalje omenja pismo veliko nevarnost, ki preti Kranjski — turško povodenj. Dober gospodar bi jih ščitil pred Turki, sedanji graščak jih pa sam izžema; kako naj se potem branijo pred tujim sovražnikom, ko nimajo zaveznika niti v svojem gospodarju. — Tako je obširno pismo obrazložilo vse neznosne razmere ubogih kmetov-trpinov in na koncu je še enkrat izrazilo popolno zaupanje v pomoč dobrotne cerkvenega pastirja.

Krčmar je prebral pismo in po kratkem molku rekel:

»Nimam dosti upanja, da bi prošnja imela kaj uspeha.«

»Meni se pa ne zdi tako neverjetno«, je pristavil možek. »Sicer pa najsi že bo kakor hoče; to smo storili, da nam ne poreko, da smo samo nagajivci in da se samo puntamo ter gospodo sovražimo iz dna duše. — Mi smo za pravico. Tudi med gospodo so pravičniki možje, kakor je na primer gospod Andrej, in tudi briksenskemu škofu

ne moremo prav ničesar očitati, samo spoznati mora te krvose, ki celo nje-mu izpodkupujejo veljavo in nas odi-rajo in zatirajo; zato moramo pa mi poskrbeti, da jih spozna.»

»Ali meni, da se nam bo posrečilo pregnati Hartmana?»

»Ugodno priliko imamo, ker je rav-no sprt s sosednimi graščaki zaradi meje posestva. Upam, da ga na ta na-čin izpodrinemo; Andreju sporočimo svojo željo, naj se vrne in sicer tedaj, ko bo Hartman dalj časa z doma. Brik-senski kapitel bo vsled pisma in krivic rad priznal izpoved, dasiravno si ga kar mirno ne upa odsloviti.« —

»Kdaj odpotuješ?» ga je vprašal čez nekaj časa krčmar.

»Nemara še danes — prav gotovo pa jutri, se je odzval možek.

»In ali imaš vse potrebne potne li-stine?»

»Kajpada. S tem sem vedno dosti preskrbljen. Zaradi ogleduhov potujem vedno kot krošnjar. Z osebnim in kroš-njarskim listom izhajam povsod. Kroš-njarski potni list mi dovoljuje v vse avstrijske dežele. — Še nekaj bi se rad pomenil s teboj, preden odpotujem. Peter, kako je s »krvavo koso«?

»Kolikor vem, jih je v to zvezo že pristopilo zelo veliko.«

»Čudno je, da se jo tako oklepajo, dasi so pogoji zelo težavni.«

»Da, glavni pogoj je: žrtvovati se popolnoma za teptane pravice brez ozi-ra na svoje življenje. Zmagati ali pasti. Obupni boj do zadnje kapljice krvi! ... Če kmet podleže, ne sme nihče priti živ iz boja. Poleg tega se zaveže vsak član, izpolniti vsakojake ukrepe vod-stva, pa najsi bo s tem združena tudi nevarnost za življenje.«

»Da bi vsaj ne postali preveč nepre-vidni? Število članov se mi vsekakor zdi že preveliko.«

»Vsak mora priseči, da bo o vsem molčal ko grob, da bo ostal zvest zve-zi in da se popolnoma podvrže sodbi zvezinega nadzorništva ... Izdajic »kr-

vava kosa« ne pozna; in če bi tudi kdo hotel biti izdajalec, bi ne mogel biti dolgo. — — Sploh pa vsak ve samo to, kar je prisegel, načrti vodstva so mu neznani.«

»Ali je vodnik zveze še vedno oni stari Zemljan?»

»Glavno vodstvo ima pravzaprav tisti samotar — saj ga poznaš, možič-ka z okroglim obrazom — ki prebiva v ogljarski koči na Kupljenku; prvi njegov zaupnik je seveda Zemljan.«

»Povsem mi pa ta igra vendar ne ugaja. Kranjska narava ni za to; toda v božjem imenu! — Nekaj ti moram še razodeti: zdi se mi, da včasih koga kar s silo tirajo v zvezo.«

»To pa že ne more biti res. Prisega velja samo, če je popolnoma prostovoljna.«

»To je res; a imajo posebna skriv-na sredstva, s katerimi znajo vplivati na gotove osebe, zlasti na odslužene vojake, da jih pridobe zase.«

»O tem pa jaz prav nič ne vem, Štefan.«

»Jaz pa. — — Pred kratkim je iz-ginil z Brd mlad mož, ki se je v prejš-njih svojih letih boril na južnoštajerski meji proti Turkom. Izginil je pod ne baš navadnimi okoliščinami. — Neka črna žena v beli obleki se je prikazova-la dalj časa ponoči, zdaj tu, zdaj tam in strašila ljudi. Nekega večera je pri-šla kar dvakrat zaporedoma pred Bre-garjevo hišo — Bregar je namreč oni mož, ki je izginil. — Ker ni veroval v duhove, ampak je mislil, da je to le de-lo kakega zlobnega človeka, je zasle-doval črno ženo, da bi jo razkrinkal. In od tega časa ga ni nihče videl. Po-slal je samo še svoji ženi pismo, kjer pravi, da ga je črna žena vzela s seboj in da mora izpolniti neko težko dolž-nost, — v življenju da ga najbrž nikdar več ne bo domov. Popolnoma sem pre-pričan, da je vsa ta zgodba v zvezi s »krvavo koso«. — Iz tega pa izprevi-devam, da gre stvar že predaleč. Člo-vek ima tudi dolžnosti do svoje druž-i-ne, katere ne sme pahniti v nesrečo.«

»Res je, kar praviš, Štefan, ampak veruj mi, da pri tej dogodbi »krvava kosa« nima prav nič opraviti. — Noben slučaj mi ni znan, da bi bili koga sili-li v zvezo, — ravno nasprotno, vodstvo postopa pri sprejemu novih članov ja-ko oprežno in zaupljivo. Sicer res opazujejo ljudi, in če najdejo kakega sposobnega, ga tudi porabijo; toda pre-den se trajno odloči in vstopi, mora prestati dolgo in težko izkušnjo.«

»In če je kdo enkrat v zvezi, ali po-tem ni nobenega pomočka več, da bi zopet izstopil?»

»O, pač — vodstvo lahko vsakega odveže od prisege. Kolikor mi je zna-no, je tudi to v pravilih.«

»Potem moram pa na vsak način govoriti z voditelji. Usoda Bregarjeve družine na Brdih me zelo boli; moram ji pomagati. — Peter, ali hočeš pose-dovati, da bom mogel govoriti z onim samotarjem ali pa z Zemljanom?»

»Iz vsega srca rad, Štefan. — Zem-ljan se zdaj drži na Selu pri Kristelju. Prav lahko ga boš našel. Pokaži mu samo tale belič, pa bosta precej najbolj zaupna prijatelja.«

Pri teh besedah je prinesel krčmar iz žepa denar posebnega kova in ga po-dal možku.

Štefulček se je poslovil in odšel proti Selu. — Brez posebne težave je našel še isti večer Zemljana. Povedal mu je na dolgo in široko vso zgodbo o izgubljenem Bregarju, toda Zemljan je odločno zanikaval, da bi »krvava ko-sa« imela kaj opraviti s tem dogo-dkom. — Možek ga je vprašal še o samo-tarju na Kupljenku, a Zemljan mu ni mogel dati določnega odgovora, češ, da je izginil že pred štirimi tedni in da nihče ne ve, kam je šel. — Možek je ne-verjetno zmajeval z glavo; a v srcu je bil vedno bolj prepričan, da je vendar-le »krvava kosa« odvedla Bregarja. Ker se mu je mudilo v Briksen, žal, ni imel več časa, da bi stvar nadalje preiska-val. Potolažil se je s tem, da bo rešil zagonetko potem, ko se vrne.

(Dalje prih.)

RAZGLED PO DOMOVINI

Zadružna zveza v Ljubljani je ime-la dne 30. majnika svojo letno skup-ščino. Pomembna je letošnja skupšči-na tembolj, ker bode preteklo letos de-set let, odkar se je ustanovila zveza zadrug »Gospodarska zveza«, iz kate-re je izšla čez nekaj let »Zadružna zve-za«. Tedanja »Gospodarska zveza« je imela ob svoji ustanovitvi 32 zadrug, danes pa po desetih letih združuje »Za-družna zveza« večidel vse slovenske in hrvatske zadrug, 543 po številu. Za-družna misel je zmagala na Sloven-skem. Ko se je pričelo zadržno giba-

nje pri nas, tedaj je kmalu slovensko ljudstvo uvidelo, da more iskati le v za-družništvu gospodarske rešitve. Libe-ralci so bili edini, ki niso razumeli go-spodarske organizacije, a vspehi »Za-druž. zveze« so tudi trdoglave liberalce prepričali o nasprotnem. Liberalci so pričeli, čeprav iz političnih ozirrov, a vendar, snovati zadrug. Kolika spre-memba tekmo 10 let! Kakor povzame-mo iz skupščinega poročila, je »Zadruž-na zveza« tudi v preteklem letu napre-dovala; ustanovila je 33 novih zadrug, na novo pa je pristopilo k »Zvezi« 15

že obstoječih zadrug, odstopilo pa jih je 21, tako, da se je število »Zvezinih« članic lani pomnožilo za 27. Zlasti iz novoustanovljenih zadrug na Kranj-skem je razvidno, da obrača »Zadružna zveza« veliko skrbi za povzdigo živine-re in kmetijskega sploh. Delo »Zveze« je preveliko, da bi se dalo voditi še sa-mo iz Ljubljane; ustanoviti so se mora-li pododbori za Štajersko, Istro, Dalma-cijo in Koroško. Ker zadržna organi-zacija vedno bolj prodira, je potrebno vedno več delavnih moči. Tudi na iz-obrazbo »Zveza« ni pozabila. Priredila

je tečaje na deželi, knjigovodski tečaj v Ljubljani in drugod in s svojimi močmi pomagala »Zadružni šoli« v Ljubljani in »Mlekarski šoli« na Vrhniki. Narodni Gospodar je izhajal v 2000 izvodih. Najvažnejša naloga »Zveze« pa je revizija, to je nadzorstvo nad vsem poslovanjem včlanjenih zadrug. Revizij je bilo leta 1909 izvršenih 278, torej nad polovico. Kako ogromno delo izvršuje »Zveza«, kaže pisarniško poročilo. Tekom enega leta je došlo 18.182 klopisov, a »Zveza« je odposlala vseh klopisov čez 21.000. Denarni promet je znašal 84.956.334 K 30 h, deleži 280.830 kron, jamstveni znesek 1.852.600 K, vloge članic 11.962.691 K, stalne vloge 1.256.277 K, krediti 12.487.561 K. Čisti klobček prihaja le iz razlike obrestne mere posojil in vlog, a ta razlika je komaj pol odstotka ali celo le četrt odstotka. Čisti dobiček znaša 6839 K 74 vinarjev. Delovanje »Zveze« je nadzorovalo nadzorstvo v 12. sejah. Načelstvo kakor nadzorstvo je delovalo brezplačno. Na skupščini se je storil še en vlevažen sklep. Ustanovi se v Ljubljani zadružna banka. Tako se bode mogla »Zadružna zveza« v vsakem oziru razviti do najvišje stopinje. »Zadružna zveza« je postala v teku 10 let gospodarska organizacija, ki je rešila naše ljudstvo oderuštva, povzdignila produkcijo kmetijstva in danes vodi takorekoč gosp. razvoj vseh jugoslovanskih dežel. Po skupščini je bila seja odbora, na kateri se je sestavilo načelstvo sledeče: predsednik dr. J. Evang. Krek, prvi podpredsednik kanonik Josip Šiška, drugi podpredsednik stotnik v p. Matija Kump, načelstveni ravatelj Franc Traven, prisedniki župan A. Belec, profesor dr. Jos. Hohnjec, državni poslanec Matko Laginja, stolni vikar Janko Jovan, profesor dr. Ante Alfrevič.

Letošnji novomašniki. Letos bodo imeli novo mašo sledeči gospodje iz IV. leta: Cegnar Janko v Stranjah pri Kamniku dne 17. julija; Drešar Ivan v Komendi pri Kamniku dne 24. julija; Kanduž Franc v Idriji dne 17. julija; Kapš Rudolf v Toplicah dne 24. julija; Nastran Franc v Vodica, Rupnik Karol v Črnem vrhu dne 24. julija; Snoj Andrej v Lescah dne 24. julija; Švigelj Viktor na Brezjah dne 18. julija; Verce Jožef v Dobrničah dne 24. julija; iz III. letnika Erzín Leopold v Šmartnem v Tuhinju dne 24. julija; Klopčič Jožef v Železnikih dne 17. julija; Muren Jožef iz Velikega Orehka; Oberstar Ignacij na Brezjah dne 16. julija; Perčič Mihael v Kranju dne 24. julija; Rogelj Jožef v Velesovem dne 17. julija; Smit Franc v Ribnem dne 11. septembra.

Vinogradniški tečaj. Kmetijska šola na Grmu priredi dne 13. in 14. junija t. l. vinogradniški tečaj s sledečim sporedom: V ponedeljek, dne 13. junija, popoldne od 2. do 4. ure: Najvažnejša poletna dela v vinogradu; trtni škodljivci. V torek, 14. junija, dopoldne od 9. do 11. ure: Zeleno cepljenje in

ravnanje s cepljenimi trtami. Izbira dobrih gumijevih trakov. Praktično razkazovanje in vaje v zelenem cepljenju. Popoldne od 3. do 4. ure: Praktično razkazovanje raznih škroplilnic in vaje v poletnih delih v vinogradu v Cerovcih. Razkazovanje raznih škroplilnic in žveplalnikov. Vaje v zelenem cepljenju. — Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega povrne ravnateljstvo stroške za pot, in sicer le za železnico do Novega mesta in za hrano 2 K na dan. Kdor se želi udeležiti tečaja, naj se prihlasi ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu. Ob priliki tečaja se razdele med udeležence tudi zeleni cepiči.

Umrli je v Preski dne 4. junija sestra prevz. gospoda knezoškofa Mar. Jeglič. Pogreb blage ranjke je bil v nedeljo popoldne. Mnogoštevilna udeležba pri pogrebu je pričala, kako je bila ranjka obče spoštovana. Počivaj v miru!

Cerkveno odlikovanje. Nikolaj vitez Gutmanstal, c. in kr. poslanski tajnik in graščak, je odlikovan s komturim križcem reda božjega groba z zvezdo.

Za pogorelce v Lancovem je daroval cesar 1000 kron in notranje ministrstvo 8000 K.

Zborovanje slovenskih krščansko-socialnih železničarjev se je vršilo v Ljubljani dne 29. majnika. Na zborovanje so prišli tudi državna poslanca dr. Krek in dr. Žitnik, deželna poslanca dr. Zajec in Piber ter dr. Schweitzer. Na zboru so se sklenile po poročilu poslanca Pibra resolucije v prid varstva železniškega delavstva.

Cepljenje koz se je pričelo v ljubljanski okolici sedaj, ko imajo ljudje ravno največ dela. Kako naj delavni dan gre iz doma mati! V takem času bi bilo pač dobro, da bi se vršilo cepljenje v dnevih, ko že itak ljudje počivajo od dela in pridejo v cerkev — v nedeljah. Pri tej priliki bi bila pač dana tudi zdravniku prilika, storiti kaj za pouk materam. Priznati moramo, da doslej v tem oziru naši okrožni zdravniki niso dosti storili. Da čuti ljudstvo samo potrebo poduka od zdravnika, se je takoj pokazalo, ko je v Št. Vidu pričel dr. Drč s predavanji. Matere se jih udeležujejo v velikem številu in le želeli je, da bi g. zdravnik nadaljeval tako svoje započeto delo.

Dopusti povodom žetve. Na podlagi ministrske odredbe dobe vojaški dopust v času žetve: a) lastniki in najemniki velikih kmetij in sinovi ali vnuki lastnikov in najemnikov; b) sinovi, svaki, vnuki lastnikov malih in srednjih kmetij; c) kmetijski delavci, in to zlasti oni, ki so v zadnjem letu vojaške službe. Dopust se redno dovoli za tri tedne. Vojaški se odpuste v civilni obleki in dobe nakaznico za pravico znižane vozne cene na železnici.

Izpred porotnega sodišča. Pred novomeškimi porotniki je sedel na zatožni klopi Jurij Golec iz Štajerskega, ki je že celih 30 let presedel v raznih

zaporih. Topot je bil tožen zaradi požigovanja. Obsojen je bil na deset let ječe. — Antonija Košmerl iz Retij pri Loškem potoku je bila tožena radi detomorstva. Obsojena je bila na tri leta ječe. — Pred ljubljanskimi porotniki sta se morala zagovarjati že večkrat obsojeni Ivan Pavlič in njegova mati Frančiška, oba zaradi tatvine. Iv. Pavlič je bil obsojen na triletno ječo, njegova mati pa na enotedenski strogi zapor. — Veliko pozornost je vzbujala v Ljubljani razprava proti delavcu Rejcu iz Idrije, ki je bil osumljen, da je umoril svojo ženo. Rejčeva žena je bila po izpovedbi vseh prič zelo dobra, tiha in potrpežljiva žena. Rejc se je svoje žene naveličal in jo začel sovražiti. Pretepaval jo je pogostokrat in zaničeval, kakor je le mogel. Slednjič jo nekega večera pelje ven ob Idriji in jo pahne v vodo, kjer je utonila. Dejanje je trdovratno tajil. Bil je obsojen na smrt. Po razglasitvi smrtni obsodbe šele je priznal svoj grozni čin.

Odborova seja Orlov se je vršila dne 5. junija v Logatcu. Seje se je udeležilo nad 100 Orlov v kroju, zastopnikov telovadnih odsekov.

Premovanje govedi simodolske pasme za ljubljansko okolico in za Notranjsko sploh priredi c. kr. kmetijska družba kranjska s pomočjo državne podpore v četrtek, dne 16. junija t. l. dopoldne ob devetih v Podsmreki na posestvu gospoda Ivana Kanca, p. d. Gorjanca, ki leži šest kilometrov od Ljubljane na državni cesti Ljubljana-Vrhnika. K premovanju bo dopuščena goved simodolske (rumenkasto- in belopisane) pasme in goved domače reje, ki izvira od simodolskih bikov. Na tem premovanju se bodo izjemno delila tudi darila za vole čiste in križane simodolske pasme. Darila za vole so določena le za pare. Vole je najbolje priegnati vprežene, ki se postavijo po državni cesti ob Kančevem posestvu. Kančevo posestvo leži deset minut oddaljeno od železniške postaje Brezovica, kjer prihaja in odhaja veliko osebnih vlakov južne železnice in železnice Ljubljana-Vrhnika, zato je kraj premovanja tudi zelo prilichen tistim, ki se zanimajo za premovanje ali za živinorejo, četudi se ne udeleže s svojo živino premovanja.

Zahvala. Zahvaljujemo se najpriščneje v imenu romarjev, ki so se vozili z romarskim vlakom k Mariji Pomagaj na Brezje in Bled dne 30. in 31. maja 1910 č. gospodu Ivanu Strajharju, kaplanu iz Šent Ruperta, ki je imel z nami toli truda, gosp. kaplanu iz Šent. Janža, g. duhovnikom presv. srca Jezusovega v Ljubljani, preč. gg. očetom frančiškanom na Brezju in prečastitemu gospodu Ivanu Oblaku, župniku na Bledu. — Mokronog, dne 1. junija 1910. Frančišek Vrabec, Frančišek Kočevar, Tinca Kolar, Ivanka Vrabec.

Za čebelarje. Meseca maja je dobil župnik v Predvoru Fran Lakmayer

47 naravnih rojev od 20 prezimljenih starcev.

Čebelarški shod v Želimiľah, bo v nedeljo, dne 12. t. m. ob 3. uri popoldne v ondotni šoli. Čebelarstvo bo poučeval zastopnik osrednjega čebelarškega društva iz Ljubljane.

Zahvala. Dne 16. maja t. l. uničil je podpisanim požar vsa poslopja, ki so bila zavarovana pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani. Škoda se je cenila takoj in tudi v našo popolno zadovoljnost odškodnina izplačala. Štejemo si v dolžnost to edino domačo slovensko zavarovalnico vsakemu, ki ima kaj zavarovati najtopleje priporočati.

Radohovavas, dne 20. maja 1910.

Miha Bregar, Franc Balant, Škufca Franc, Josip Žnidaršič, Blatnik Fr.

Pozor! Graška zavarovalnica noče s silo obdržati naše ljudi. Na vsak poziv naj se zgledajo stranke pri naši „Vzajemni zavarovalnici!“

Gorenjske novice

g Slov. kat. izobraževalno društvo v Sostrem priredi v zvezi s telovadnim odsekom Orlo veselico 12. t. m. ob 3. uri popoldne s sledečim sporedom: M. Hubad: »Slepec«, pesem. P. Hug. Sattnar: »Čuj lombardsko petje glasno!« pesem. Jakob Aljaž: »Triglav«, pesem. Igra: »Repoštev, duh v krkonoških gorah ali vsega je enkrat konec«. — Čarobna burka v petih dejanjih. — Vstopnina: Sedež: 80 vinarjev, stojišče 20 vinarjev. K obilni udeležbi vabi odbor.

g Katol. slov. izobraževalno društvo v Kranjski gori je priredilo pretečeno nedeljo veselico, ki je uspešno nad vse naše pričakovanje. Kristanov salon, ki je, če se ne motimo, največja dvorana pri nas, je bil nabito poln. Navzoče je bilo občinstvo iz vseh slojev, počastilo naš je tudi mnogo odličnega občinstva. V igri »Tri sestre« je drug prekašal drugega. Izborno so igrale tri sestre same (Hrovatova Minica, Smerinjekova Franica, Anžkova Mina). Težko je reči, katera je bila najboljša. Tako izvrstno nastudiranih vlog pri nas še ni bilo. In Anton! (Smerinjekov Lorenc.) No, njega že poznamo in vemo, da kjer je on, je uspeh. Nič slabši ni bil tudi Franc (Koleseljev Janez). Ga tudi že poznamo. Imeniten je bil Orel (Jakelj), lepo je znal prositi berač Korl. Zaostajali niste Jera (Morajekova) in skrbna mamica (Vandotova). O »Kmetu in fotografu« pa ni da bi pisali. Oh ta Trentar! Če je bil pri predstavi kak pravi Trentar, smo prepričani, da pri-

de prihodnjič cela Trenta čez Vršič ga gledat! Še danes nas kolje, če se spomnimo nanj. Kar se tiče pevskih in glasbenih točk nas je najbolj zveselil mešan zbor. Tamburaši so nas pa to pot malo potegnili. Drugič upamo slišati od njih kaj več komadov, saj vemo, da jih znajo veliko, da še sami komaj vedo koliko. Seveda malo pozno je že bilo. Lahko rečemo, da nas je izobraževalno društvo s svojim prvim nastopom očaralo. Zares, društvo zasluži, da ga podpiramo. Želimo le eno: da ne ostane pri tem, ampak gre naprej! —

g Dol pri Ljubljani. Včasih se je bralo kaj več iz našega Dola; v zadnjem času smo pa malo dolgo molčali. Bo pa toliko rajše nam »Domoljub« sedaj odstopil nekaj svojih predalov, da se izgovorimo. — Največ skrbi nam dela že nekaj časa naš društveni dom, ki ga že dolgo nosimo v glavi in na papirju, sedaj bi ga radi pa tudi pošteno pod streho spravili. Upamo v kratkem prirediti z delom, in za novo leto bi se lepo podala tudi nova društvena dvorana, ki bi jo društvo rado poklonilo svojim zvestim udom. — Ravno zadnja naša prireditev — veselica Marijine družbe v nedeljo dne 29. maja — je nam glasno klicala, da je nujno treba novega in večjega prostora, ker je sedanjost le za silo in provizoričen. Ljudstvo ljubi take prireditve in trumoma prihaja k njim, a kaj, ko ne dobe vsi prostora. — Vsa čast marljivosti in spretnosti vrlih deklet, ki so imele ravno s to igro veliko truda, pa se ga niso ustrašile in izborna pogodile težavne uloge. In tamburaški zbor se nam je tako priljubil, da bi si težko mislili kako javno prireditve brez njega. Tudi to pot je častno izvršil svojo nalogo. — Vidi se pa pri takih priložnostih, da ljudstvu najbolj ugajajo igre z versko vsebino, kakor je »Ljudmila«. — »Čašica kave« je bolj za odmor in pošteno razvedrilo. — Telovadni odsek Orel, ustanovljen lansko leto, je premagal začetne težave in se sedaj čvrsto razvija. — Šteje 28 članov, med njimi 13 uniformiranih in lepo četico naraščaja. Vzorno so nastopili pri procesiji sv. R. T. in v nedeljo dne 29. maja so skupno pristopili k sv. obhajilu, vsem v spodbudo. Tako je prav. — Orel bo mogel vršiti svojo nalogo le na podlagi verskih načel, ki naj jih možato zastopa v javnosti v nasprotju s sokoli, ki vedno bolj kažejo svoje pravo perje, da so le brezverski tiči in »žejne žolne«. — To so pokazali, deloma tudi pri svojem zadnjem izletu v Dolskem — in nič drugega. A v priznanje jim moramo reči, da so se še nekaj »masali«, ker so pač znali, da niso čisto v svojem rajonu. Neumljivo pa nam je, kaj ima požarna bramba opraviti s takimi — in se z njimi pajdaši! Pa ne morda, da bi bila ta nadstrankarska bramba v prvi vrsti malce liberalna, a potem šele požarna? — Može, ki jo vodite, le pozornost, da se vam koraki ne zmešajo! V drugič se menda ne bo več kaj takega pripetilo, bi bilo res nepotrebno. — Te dni je nek-

do od znanega omizja spustil nekaj pisanega v svet v liberalne »cajtenge«, ne vem prav, v katere, ker mi tak papir ne pride v roke. Tu se mož prav po nepotrebnem zaletava v naše poštene fante Orle, češ, »živa duša se za vas ne zmeni« in še druge čenče prežvekuje. No, v tolažbo nam je, da se vsaj eden pobriga za naše fante, in to ste vi, dopisnik, ki pišete o njih. Sicer pa bodite prepričani, da bi vas naši vrli Orli, ki so tako brez pomena, ne trpeli v svojih sredi kljub vaši imenitnosti ter bi vas pognali tja, kamor spadate — med osle. — Le lepo ponižno in brez zabavljanja, pa bomo že shajali drug z drugim, četudi nismo vsi pod enim klobukom. Saj vemo, da na svetu ni drugače: poleg poštenih in pametnih ljudi, morajo živeti tudi vsakovrstni telički, ki menijo, da so že vso mladost pozobali, če prežvekujejo vsaki dan »Slov. Narod« in podobne stvari. Tudi s takimi je treba potrpeti in bomo tudi, dokler boste lepo pri miru. Če pa ne, si bomo znali pomagati. Za sedaj pa naredimo piko ter se poslojimo lepo z oliko!

g Iz Žabnice. V nedeljo, 29. maja, popoldne je pri nas umrl č. g. Franc Vilfan, duhoven domačin. Star je bil komaj 30 let. V mašnika je bil posvečen leta 1903, eno leto je potem moral bivati še v semenišču, nato je tri leta kaplanoval v Križevem pri Kostanjevici, kjer je dobil kal bolezn, potem je bil prestavljen pa v Postojno, kjer mu je bolezen do cela se razvila v smrtonosno sušico. Nekaj mesecev se je zdravil v postojnski bolnišnici, a ker se mu ni hotelo zboljšati, je prišel domov v Žabnico k svojim starišem, kjer je po preteku enega leta, ki ga je moral v postelji preživeti, zatisnil svoje oči za ta svet. Ranjki je bil blagega, mirnega značaja in neutrudljivo delaven, dokler je mogel. Kako je bil povsod čislán in priljubljen, pokazal je najlepše njegov pogreb, ki se je vršil v sredo, dne 1. junija, dopoldne, in katerega se je udeležilo 23 duhovnikov, 4 pevovodje-organisti, domača šolska mladina s šolskim voditeljem, odposlanstvo kat. slov. izobraževalnega društva in Marijina družba iz Postojne z vencem in zastavo in velika množica ljudstva. V cerkvi je ranjkemu v slovo lepo govoril tukajšnji rojak č. g. župnik Ivan Müller, ki ga je tudi pokopal, peto sv. mašo je opravil sosed-domačin č. gosp. župnik Jož. Cegnar, nagrobni govor je imel pa č. g. starološki kaplan Iv. Baloh in č. g. kaplan Jernej Podbevšek, sošolec ranjkega. Ginljive posmrtnice so dovršeno zapeli pred hišo žalosti, v cerkvi in na pokopališču vrlo izvežbaní pevci duhovniškega in svetnega stanu. Bodi vsem udeležencem tu izrečena prisrčna zahvala! Ranjki g. Franco pa v miru počivaj kot prvi duhovnik na našem pokopališču! — Na praznik Jezusovega Srca smo imeli prvo sveto obhajilo šolskih otrok. Dvanajst jih je bilo tako srečnih, da so prvič prejeli Gospoda. — Pri nas so začeli večinoma posestniki hiše kriti s cementno ope-

ko. Letos hoče takorekoč kar vse s cementom pokriti. — Seno kaže dobro. Trava je velika in gosta, da jo je veseleje videti.

g Tržiške novice. Nek poseben »priatelj« družstva sv. Jožefa se je potrudil pretečeni teden v društvene prostore in je menda iz same vedoželjnosti pokradel skoro vse časopise, vse stare in nove »Slovenec«. Da bi mu le dobro teknilo! — Umrli je dne 29. majnika Ignacij Meglič, učenec drugega razreda deške ljudske šole. Bolehal je dalj časa. Na smrtni postelji je s prižgano svečo v roki prejel zelo spodbudno iz rok g. župnika prvo sv. obhajilo. K pogrebu ga je spremil ves drugi razred z gg. nadučiteljem in razrednikom na čelu. Naj počiva dobri deček v miru!

g Iz št. Vida nad Ljubljano. Izšla va. »Slovenski Dom« je priobčil v svoji 20. in 22. letošnji številki grdo neresnik, da je gospod Valentin Zabret, župnik v Št. Vidu, utrgal meni podpisane Luciji Čepeljnik, stanujoči v Podutiku, nekoč 2 K zasluženega plačila. Res sem gospodu župniku nekako pred letom dni nažagala na njegovo naročilo nekaj drv, po končanem delu sem mu povedala, da znaša moj zaslužek 4 K 80 h, in on mi je izplačal ta znesek takoj brez vsakega ugovora. To je resnica in naravnost izmišljeno je, da bi bila jaz o tem dogodku pripovedovala, kar priobčuje »Slovenski Dom« z nečuvno drznostjo kot moje lastne besede. Le-ta list zlorablja torej moje ime v popolnoma neutemeljen osebni napad. — Pri županstvu v Št. Vidu nad Ljubljano, dne 5. junija 1910. — Lucija Čepeljnik l. r. Vid Merhar l. r. Lovro Šušteršič l. r. Anton Belec l. r., priče. — **Prireditve »Blaž Potočnikove čitalnice«** dne 29. pr. mes. je izpadla nad vse pričakovanje lepo. Nad 2000 gledalcev (hijene, ciganskega psa) so jih videle samo 200) je bilo priča, kaj znajo naši Orli in pa kako surovi in podivjani so naši nasprotniki. Natančneje o celi prireditvi je že poročal »Slovenec«. Prihodnjo nedeljo ima celo okrožje Št. Vid-Vič okrožno prireditev v Preski. Spored je bogat in zanimiv. Javno telovadbo bo vodil okrožni načelnik br. Zavodnik. Pripomnimo, da šteje sedaj okrožje Št. Vid-Vič osem močnih odsekov ljubljanske okolice. — **Premembe v krajnem šolskem svetu.** C. kr. okrajni šolski svet v Ljubljani je imenoval v svoji zadnji seji tukajšnjim krajnim šolskim nadzornikom g. dr. Ivan Knifca, profesorja v zavodu sv. Stanislava. Padel je dosedanjí šolski nadzornik, »nad vse vestni in zlasti v zadnjem času tako vsestransko zaslužni« Jožef Matjan. Dosedanji predsednik krajnega šolskega sveta, gospod župnik Zabret, je odložil svoje mesto in je bil mesto njega izvoljen gospod župan Belec. Krajni šolski svet je sedaj sestavljen tako-le: A. Belec, predsednik; Iv. Bergant, podpredsednik; dr. J. Knific, nadzornik; V. Zabret, V. Mihelič, J. Šušteršič iz Vižmar in A. Vodnik, člani. — Če sle-

pec vodi slepce, vsi padejo v jamo. Naše liberalne slepce vodi neki slepi in gluhi in lažnjivi revež, zato so vedno vsi v jami. Za »škisom« je padel še »mond«. Pa bodo še vedno kričali in kričali, kakšen vpliv da imajo. To je vpliv. Mesece so že brusili pete, da bi vsaj »mond« še ostal na površju, če je že »škis« moral pasti. Po stari navadi so zopet lagali, da se je kar kadilo. Pa nič ni pomagalo! »Mond« je zletel, frčal in padel v lužo liberalne gnojnice, kjer se sedaj v tej vročini lahko skoplje. — Naš gospod župnik je pa tako bojazljiv, da se je ustrašil uspehov, ki so jih dosegli nasprotniki ter je iz samega strahu pred njimi odložil predsedstvo krajnega šolskega sveta. Pa je res neprijetno, če človek dela in se žrtvuje, nasprotniki pa žanjejo uspehe. »Slovenskemu domu«, po domače »ciganskemu psu«, so se že v naprej zahvaljevali za vse, kar so dosegli. Dosegli so pa v teku enega leta to-le: 1. Žirovnik je še vedno v Št. Vidu za nadučitelja, njegovi pevci pa so s svojim »preginljivim« petjem klerikalno Borovnico izpreobrnili v liberalno; 2. Matjan bo najmanj še tri leta krajni šolski nadzornik in bo kot tak »deloval« v blagor »poteptanih« in »zaníčevanih«; 3. šola ne bo stala na Vovkovem, kakor je želel gospod župnik, marveč pri lurškem znamenju, ker so tako določili liberalci; 4. Stara šola se ne bo več rabila za poduk mladine, marveč za shajališče svobodomiselnih zaljubljenih agentov z liberalnimi frajlicami, zakaj tako je odložil »ciganski pes« preteklega tedna; 5. Orli so že čisto na koncu, kar je pokazala nedeljska prireditve Blaž-Potočnikove čitalnice; 6. župan Belec bo vsled teh uspehov zbežal na »Toško čelo«; 7. Podlesnik gre za hlapca v Kranj; 8. župnik Zabret bo odslej vsako soboto zvečer hodil v edino napredno gostilno igrat »političen« tarok; 9. »fajla frajzin« ne bo več vozila mleka v Ljubljano, ampak bo samo »literarno« delovala in v »Slovenski gospodinji« učila, kako naj ljubi staro dekle; 10. v cerkvi ne bodo več Marijine hčere in člani Blaž-Potočnikove čitalnice prepevali svetih pesmic pod vodstvom g. Hafnerja, marveč sokoli in sokolice bodo peli proizvode Manice pod vodstvom obeh šentviških svobodomiselnih študentov, pridigala pa ne bosta župnik in kaplan, marveč duh Trubarjev; 11. cerkveno pokopališče se ne bo razširilo, marveč še staro se bo odpravilo; zato pa se bo sezidal krematorij v po »ciganskem psu« popolnoma razsvitljenih in »ponaprednjačenih« Guncijah, kjer po izjavah »ciganskega psa« ni nič več klerikalcev, ampak samo prosvitljeni naprednjaki. Kdo neki bo sežigal mrliče, o tem naj Guncijani sami razmišljajo, ker tega »ciganski pes« še ni določil. — Glejte, vse to so uspehi poštenih, za vse dobro vnetih, globoko vernih in posebno resnicoljubnih liberalcev, po domače smrdljivih hijen! Za vse to se imamo zahvaliti »Slovenskemu domu«,

katerega prihaja v našo faro zastoni 100 in še 50 povrh. — V Dravljah preteklo nedeljo ni bilo predavanja, ker se je prepozno razglasilo in močan naliiv ljudi ni pustil od doma. Predavanje bo v nedeljo, 12. t. m., pri Bežaku točno ob štirih popoldne. Predaval bo gospod profesor Pengov o kmetijstvu.

g Slavnost v Preski. V nedeljo, dne 12. t. m., priredi okrožje Orlov Št. Vid-Vič okrožno javno telovadbo in veselico v Preski. Slavnost obeta biti sijajna, ker bo sodelovalo telovadno okrožje Št. Vid-Vič, ki zavzema polovico ljubljanske okolice in tvori skupaj osem telovadnih odsekov Orla. Poleg tega so uljudno vabljeni na to prireditev tudi bratski odseki v Škofji Loki, Stari Loki in v Kranju. Za slavnost je izvoljen posebni veselični odbor, ki tvori 22 članov in članic in v katerem je zastopana vsa preška organizacija. Skrb odbora bo, da se slavnost kar moč dostojno vrši. Zatorej opozarjamo na to prireditev že danes vsa bratska društva sosednih župnij, posebno pa mladeniče, da se udeležijo naše prireditve in da agitirajo med svojimi znanci in somišljeniki za obilno udeležbo. Spored prireditve je sledeči: V nedeljo, dne 12. t. m., ob 12. uri prihod odsekov v Medvode. — Ob pol eni uri sprejem pred »Društvenim domom« v Preski. — Ob pol 4. uri javna telovadba na sejmišču pod vasjo Presko. — Po javni telovadbi velika ljudska veselica pred »Društvenim domom« in v »Društvenem domu« v Preski: 1. Godba iz Domžal, 2. srečolov, 3. šaljiva pošta, 4. koriandoli-korso itd. Vstopnina na telovadišču (posebni rezervirani sedeži) 1 K, stojlišče prosto. Vstopnina na veselični prostor 20 h. Torej vsi dobro misleči prijatelji somišljeniki in somišljenice v nedeljo, dne 12. t. m., na svidenje v Preski. Vse uljudno vabi veselični odbor.

g Iz Mekinjskega. Z zidavo društvenega doma smo pri vrhu. Ravno kar so začeli tesarji pod spretnim mojstrom Jožetom Jeršetom iz Stranj staviti ostrežje in strop. Ko bode ta številka »Domoljub« v rokah prijateljev, bo, ako da Bog, stavba že pod streho. Posebno pohvalno moramo omeniti nekatere naših voznikov, ki so tako vztrajno zvozili že nad 50.000 opeke iz ljubezni do stvari. Njihova imena bomo zabeležili v zlati knjigi, da se jih bodo spominjali še znanjci. Obenem pa nas veže dolžnost, da izrečemo javno zahvalo raznim tujim dobrotnikom, ki so nam poslednje čase priskočili na pomoč, bodisi z denarjem, ali pa z lesom. Darovali so: Vč. g. dekan Ivan Lavrenčič 50 K (to je že drugi dar), slavna hranilnica in posojilnica v Kamniku 150 K, g. Franc Trobevšek 2 K, g. Ražun 2 K, č. g. Al. Podobnik, župnik na Gojzdu, 6 K, g. Fr. Pogačnik (Gorjanec) 10 K, č. g. duh. svetnik Mihael Sajé 10 K, g. Lorenc Bergant 10 K, g. Podjed Aleš 10 K, g. Borc iz Šmarce 5 K, Peter Naglič 2 K, Fr. Zabavnik 1 K, č. g. župnik Jos. Ce-

gnar 10 K, posestnik Janez Škofic iz Vrhpolj 10 K, g. zidarski mojster Matvez Iskra 15 K, gospa Marija Pirš 10 K, č. g. Jože Zelnik, duhovni svetnik, 20 kron, g. Oparnik 3 K, č. g. svetnik Balt. Bartol 5 K, zbirka vrlih Tunjčanov na dan svete birmе ondi (23. maja) 10 K 30 h, J. Brodnik 10 K. Les so nam darovali: Iz Stranj po eno smreko gospodarji Vodnik, Miha Kočar, Španc, Pavleč, Kemperle (Lukan), Hromec, Perné. Iz Tunjic po eno smreko gospodarji: Zgornji in spodnji Dolenc, Ciri, Vočnik, Zgornji in spodnji Koželj, Hribar (zgornji in spodnji), Žvab, Sušak, Vetrovšek, Komatar, Krt (dve smreki). Dobrotnike iz Gojzda smo že pozimi našli. Nekatere darove smo pa že objavili v »Slovincu«. Vsem tem vrlim dobrotnikom, poleg tega pa še nekaterim, ki nočejo biti imenovani: Bog premili vam povrni tisočero ter nam obudi novih dobrotnikov!

g Iz Križa pri Trziču. Škratica in ošpice so se spravile nad otroke. V Ziganji vasi so v eni družini umrli kar štirje otroci, umrla sta tudi dva šolarja. Ziganja vas je kontumaciрана za cel mesec junij, da otroci ne smejo v šolo. Tudi v Sebenjah je že en otrok umrl za škratico. — Most čez Bistrico med Pristavo in vasjo Bistrico je vendar enkrat narejen, pot iz Križa v Bistrico in nasprotno je tako skrajšana za 20 minut in ni treba hoditi skozi Trzič. — S pošto imamo še vedno križ. Poštni urad je v Trziču, v Retnjah pa nabiralnik. Redno bi morala poštna ambulanca vse časopise in pisma na poti iz Kranja v Trzič oddati v Retnjah na postajališču Sv. Križ, pa jih velikrat zapelje v Trzič in jih dobimo potem 24 ur kasneje. Primeri se pa tudi večkrat, da mesto križke pošte v Trziču v torbo denejo pošto za kak drug nabiralnik, n. pr. dupljanski ali pa celo pozabijo vso pošto sploh oddati. Res prava mizerija je v tem oziru. Od Kranja do Trziča ni vmes nič poštne uradov. V Križah je krvavo potreben. Prošnja za to se je vložila že lansko leto, a ni nobenega odgovora še do danes. — Železniška postaja je na progi Kranj-Trzič v Križah najbolj potrebna, saj ima zlasti tovarnega prometa sedanje postajališče več nego obe železniški postaji v Naklem in Dupljah. Da je kolo-dvor v Dupljah in ne v Križah, v Križah pa samo postajališče, v tem je cela zgodovina, ki jo bo enkrat spraviti na dan. — Volitve v občinski zastop se bližajo. Vse je tiho, samo nekateri sedanjí odborniki se zanimajo zanje in jih skrbí, če bodo izvoljeni. Nekdo že agitira pri ženskah, da bi dobil pooblastila. — Pri vsakem županstvu mora biti zunaj nabita občinska deska za razglase. Samo pri nas je ni. Prav ponižno se skriva v veži županove hiše, kot da bi jo bilo sram, da bi je ne videl drugi kakor tisti, ki hodijo v županovo gostilno pit.

g Češnjice nad Blagovico. V petek, dne 27. maja t. l., je bil za našo faro zelo žalosten dan. Vršil se je pokop na-

šega umrlega župnika F. Kepeca. Pogreb je bil veličasten, vreden blagega pokojnika. Udeležilo se je sprevoda 15 duhovnih sobratov, med njimi najdaljna Simon Žužek iz Vodice in Gr. Jakelj, župnik v pok. iz Zapog. Milo je govoril ranjkemu v slovo dekan J. Bizjan, ki je tudi vodil žalni sprevod ter pokopal svojega prijatelja. Pričujoča je bila vsa šolska mladina. Razume se, da je bilo veliko ljudstva, ki se ni moglo ločiti od svojega ljubega pastirja, ki je vodil faro celih 36 let. Pokojnik je bil silno blagega, plemenitega srca, ki ni imel in ni mogel imeti nasprotnika. Počivaj v miru, blago srce, Bog Ti bodi plačnik!

g Iz selške doline. Občinske volitve v Železnikih so se vršile dne 30. maja. Dobri naši »prijatelji« liberalci in svobodomislci (ampak gorje ti, če si drzneš misliti drugače, kakor mislijo oni!) so napeli vse sile in moči, da bi prišli do vajeov občine v Železnikih. Poklicali so dr. Dermoto — socialnega demokrata! — iz Gorice, da bi spreobrn timeri preklicane »klerikalce«. Toda dohtar si ni upal sklicati javnega shoda, ampak je pri zaprtih vratih zajemal iz klobuka svojo modrost, spreobrn timeri ni nobenega, ker so ga poslušali sami — zastarani grešniki. Potem so pa jeli nabijati plakate in na teh »fertihih« se je bralo z velikimi pismenkami: »Zmaga itak naša, zato vsi na volišče!« Čemu, če je pa zmaga že vaša in jo imate že v žepu? Vjeli so nadučitelja Melhiora Dolenca, da jim je držal »štango« in vendar bi on, ko je kompetiral za Železnike, ne bil nikdar dobil Železnikov, ko bi ne bilo teh zlomkovih »klerikalcev«. Sedaj pa . . . No ja, kaj še ne veste, da je plačilo sveta — nehvaležnost?! Vjeli so gospoda dohtarja Hierscheta. Malo poprej so ga razglasili v »Gorenjcu« za brezverca, ki niti k maši ne hodi in gospod dohtar se je silno jezil, češ: »To so stare babe.« 30. maja je pa šel pogumno za — »stariimi babami«! Ali se še spominjate, gospod doktor, kako ste prišli svoj čas v železniško župnišče g. dr. Kreka — fehtat, naj govori za Vas? Sedaj je vse pozabljeno. Seveda: Plačilo sveta je nehvaležnost in dr. Krek je po Vašem in »Gorenjčevem« mnenju »zaklet sovražnik« Železnikov. To trdno verujeta tudi krojač Vidmar in usnjar Dermota. Seveda. — Delalo se je z vso silo, delalo z grožnjami, da se bo odpovedalo vsako delo in vsak zaslužek in marsikdo je volil z vami proti svojemu prepričanju, proti svoji vesti! Zares, bile so proste volitve, popolnoma po § 5. zakona v obrambo volivne svobode. In vendar smo zmagali v prvem in tretjem razredu. Ljudstvo je vam povedalo v obraz jasno in glasno, da ne mara za vas in da je do grla sito vaše ostudne »farske gonje« in da hoče, da Železniki veljajo pred celo Slovenijo za to, kar so bili dosedaj vedno, za katoliške in torej tudi v resnici narodne. — V zabavo naj še povemo, da je krojač Vidmar po volitvah poslal nekemu ženinu

blago nazaj, češ, da »klerikalcu« ne bo delal. Zenin se pa smeje in pravi, da vsled tega ne bo šel k poroki v samih gatah in v sami srajci. — In sedaj smo v Železnikih zadovoljni vsi. Liberalci, ki so zmagali dne 29. maja na plakatih, mi pa, ki smo zmagali 30. maja pri volitvah. Živela torej obojna zmaga! Živela vsesplošna zadovoljnost!

g Črnače. Naše katol. slov. izobraževalno društvo nam je priredilo v nedeljo dve igri: dr. Krekove »Tri sestre« in burko »Poštna skrivnost«. Igralci in igralke so prav dobro pogodili svoje vloge; bili smo ž njimi zelo zadovoljni. Prihodnjo nedeljo se bo ponavljalo. Kdor ljubi pošteno zabavo, pridi!

g Kropa. Marijina dekliška družba in katol. delavsko društvo uljudno vabita na veselico, ki se bo vršila v nedeljo, dne 12. junija, ob 4. uri popoldne v prostorih pri Fr. Klinarju. Na spored sta igri »Tri sestre« in »Čašiča kave«.

g Iz Stare Loke. Slovesnost svete birmе se je pri nas v nedeljo delila s tolikim sijajem, da je prav, če to tudi širša javnost izve. Cerkev je bila okrašena, kot še nikoli, kar je zasluga prednice Marijine družbe. Nad vse slovesen pa je bil sprejem knezoškofov. Sprejel in pozdravil ga je ves občinski zastop, vsa požarna bramba in pa četa vrlih Orlov, med njimi šest na osedlanih konjih, katerih grive so bile vse prepletene s slovenskimi trobojnicami. Orli so mu jahali že nasproti do Reteč. Vsa vas je bila v slovenskih zastavah. Pokazalo se je, da je ljudstvo verno in narodno zavedno.

Dolenjske novice

d Dobrépolje. Dne 4. junija je padala pri nas zelo debela toča. Po nekaterih vaseh je napravila mnogo škode. Posebno sadno drevje je močno poškodovano. Ubogi kmet je zopet občutno oškodovan.

d Draga. Umrli je pred kratkim na Travi župan Lipovitz. Bil je kot pristal Nemcev izvoljen od nemške večine in je kot tak tudi vladal občino. Nasleduje mu za nekaj časa Miklitsch. Mož jednakega nemškega duha, ki le obraja nemško in se le po nemško udar' zlasti v občinskih rečeh. Slovenci smo prišli kar se tiče občinske vlade iz dežja pod kap. — Dragarski oče župan so pa šli pred kratkim v Ameriko, tako da smo tudi v tej občini izgubili pravega gospodarja. Tudi tu se ne bo glede duha vlade dosti izpremenilo. Na stolcih županskih se je malo »prebeksalo«, mi Slovenci pa ostanemo, kjer smo bili, pod vlado tujcev prihajačev — mi domačini. Žalostna nam majka!

d Vače. Framasonska ljubezen vleva, ljubiti in zagovarjati vsako lumparijo, preganjati pa vse, kar po veri diši. Mi se je ne držimo, pa naj bo po-

štimovcem vseč ali ne. Povdarjamo, da se vsako javno delo sme tudi javno soditi. Vsak naj se zaveda, kak kruh si služi! Če smo o Blagajnetu pisali eno črko neresnice, naj nam to dokaže, pa bomo v tem listu prostovoljno preklili. Mi mu pustimo v miru njegovo zasebno in družinsko življenje, še celo o njegovi dvomljivi šolski izobrazbi smo molčali. Zato nam pa še s tako kosmatimi lažmi in surovimi osebnimi napadi ne bo sape zaprl. Človeku s tako piškavo izobrazbo ne zamerimo, če ni zmožen stvarnega in načelnega boja. Na Gorenjskem bi bil nemogoč tak človek. Privoščimo mu razne Olzete, Kofetelne itd. Tudi tistih značajnih pristašev mu ne zavidamo, ki nekateri prav radi pridejo v župnišče po miloščino in bi ta ali oni na Vačah ne vedel kaj početi, če bi ne bilo cerkve, župnišča in kaplanije. Taki ljudje za nas ne pomenijo nič. Naj le vprašajo oni posestniki, ki so 4. in 5. marca t. l. iz strahu ono zaupnico za Blagajneto podpisali, kak nos je dobil naš župan zato od deželnega odbora! Mi smo že dokazali dejansko, da se ne bojimo učiteljeve strahovlade. »Ciganski pes«, ki ga krmijo samo velebarabe in ga je Blagajne pri nas vpeljal, naročili so ga pa le v slabejših hišah, tudi ta nam ne hote koristi. Koliko jih je že obgrizel, pa ga še noben snažen človek ni tožil. Koliko mora biti vreden človek, ki piše vanj, ga bere in razširja? S »Peklenškim Domom« in »Sokolarijo« se je pri nas ljubezen do laži in propalosti zasedla. Sv. Reš. Telesa zvečer v pozni uri so »Sokoli« grozno proklinjali na trgu, eden je bil pa prav bratsko napaden in tepen. S takimi se naši šolarji shajajo zvečer v »čikarnici«. Potem ni čudno, če mali sokolci vpijejo nad nami Čuk, Čuk, kuk, kuk! Včasih so pa učitelji otroke lepih pozdravov naučili. Sploh pa slabe naše šole ne bo mogel zagovarjati niti gospod okrajni glavar in še manj gospod okr. šol. nadzornik. Ubogi stariši! Take »izobrazbe« — reši nas, o Gospod!

d Prečna. Naša stara župna cerkev je dostala tako, da je ni bilo več moč temeljito popraviti, zidana je bila na mehka tla. Misliti smo morali na zgradbo nove cerkve. Leta 1894. smo se toliko sporazumeli, da začnemo pobirati po fari prostovoljnih darov, pa tudi zunaj fare pri prijateljih in dobrotnikih. Zajedno pa smo začeli nabavljati zidarski material. Leta 1897. in 98. apno, katerega smo porabili 800 starih vag. Po malem oddihljeju leta 1902. in 1903. smo nakopali in navozili 800 voz peska, misleč, da ga bo skoraj dosti, a bilo ga ni niti polovica; porabili smo ga 1700 voz. V letih 1905, 06 in 07 smo nažgali v lastnem podjetju nad 700.000 komadov opeke; v zimi 1906/07 pa nalomili in zvozili 1400 voz debelega kamna. Na spomlad potem smo nakupili, prav mnogo pa tudi kar naprosili, smrekovega lesa za strešne stole in zidarski oder. Ker smo imeli poleg teh stroškov prihranjenih 27.000 K glavnice

in ker so dobri župljani v večjih svotah obljubili še 33.000 K, smo spomladi leta 1907. pričeli z zgradbo. 1. majnika smo imeli sveto mašo za srečen začetek. Udeležilo se je je stavbeno podjetništvo Špacapan - Stepančič z zidarji in težaki. Potem pa srčno na delo za Boga! Gradnja je napredovala vrlo dobro! V pozni jeseni smo jo imeli že pod streho in večinoma tudi obokano. Zvonik pa zgrajen do cerkvenega slemena. L. 1908. pa smo zvonik dozidali in pokrili in vso stavbo osnažili znotraj in zunaj. Kaj lepo krasno solnčno vreme smo imeli ti dve leti! V obeh letih nas je dež zadržal samo štiri dni pri delu. Stavba se je sproti presuševala. V jeseni l. 1908. smo naredili ličen tlak »teraco«, katerega smo že spomladi l. 1909. še enkrat ogladili in napojili z oljem. Zdaj smo pričeli tudi z mizarskim delom in v poletju smo vstavili tudi krasna slikana okna. To leto smo tudi vpekljali električno razsvetljavo, zunaj cerkve pa zravnali svet in pota posuli. Letos imamo pa posla z notranjo opravilo. Sedaj stavimo oltarje, obhajilno mizo, prižnico — vse iz kamna. — Cerkev je zidana v čistem gotičnem slogu, po lepem načrtu gospoda stavbenega nadsvetnika Josipa pl. Vancaš s Sarajeva. Dolga je 40 m, široka 20 m, visoka na slemenu 23 m, zvonik pa 56,5 m, širok 6,20 m v kvadratu. Notranja širjava ladje je 12 m. Pokrita je z eternitom, zvonik pa veliki in mali s pocinjeno in pokupreno železno pločevino. Obok je ves betonski, istotako fundamenti. — Koliko vendar stane cerkev? Zgradba brez notranje oprave z okni stane 125 tisoč K, — ne všteti vožnje, dela in truda požrtvovalnih faranov, kar bi znašalo tudi mnogo tisočakov. Kako pa je z našimi financami? Na zgradbi dolgujemo še nekaj tisočakov, za notranjo opravilo še nimamo denarja. Zidamo, pa vedno prosimo! Na sv. Antona Pad. posebno zaupamo. Ta bo patron nove župne cerkve. Na njegovo priprošnjo nam vsedobri Bog naklanja dobra srca in darove. Tudi cenjenim čitateljem in čitateljicam se iskreno priporočamo! Posebno pa še častilcem sv. Antona Pad., ker bo notranja lepa oprava stala še mnogo tisočakov. Dne 13. junija letos bode prevzvišeni gosp. knezoškof posvetili našo novo župno cerkev na čast sv. Antonu Pad. Začetek ob 8. uri. Veselo gibanje za novo cerkev opaža se že mnogo let, posebno veselje zavlada je sedaj po vsej župniji, ko se približuje preimenitni dan! Dne 29. maja sklical je g. župan Franc Vintar občinsko sejo, katere so se udeležili vsi odborniki. Posvetovali so se, kako najlepše proslaviti znamenito redko cerkveno svečanost. 13. junija, ponedeljek, naj bo za vso župnijo svet praznik, vsa fara zdrži se dela, prevzvišeni se sprejmo slovesno v vasi Beršljin. Možje odborniki, na čelu g. župan, ga ondi pozdravijo in spremijo v Prečno. Odborniki in drugi možje skrbje za mlaje, dekleška družba jih okinčuje z zelenjem, rožami, vencji, fantje in možje jih po-

stavijo. — Slednjič je občinski odbor na župnikov predlog enoglasno izvolil preč. gosp. duh. svetnika in župnika Mihaela Saje kot velikega dobrotnika nove župne cerkve častnim občanom. Slava!

d Trebelno. Dne 1. junija je napravila dvorazredna ljudska šola na Trebelnem pri Mokronogu šolski izlet, katerega se je udeležilo 49 otrok (28 deklic in 21 dečkov), v Novo mesto in na Grm. Otroci so bili brez izjeme vsi jako veseli in zadovoljni na izletu, četudi so nekateri hodili tri ure peš, predno so prišli do kolodvora v Mirnipeči, odkoder so se peljali za polovično ceno v Novo mesto. Kdo more popisati radost in veselje nekaterih, ki so se vozili prvič z vlakom? To je bilo nekaj novega zanje in pa prijetno se jim je zdelo. Z veliko pazljivostjo so ogledovali velike/krasne hiše v Novem mestu, ker se pač zelo razlikujejo od domačih bornih koč. Zanimiva zanje je bila tudi lena in zelena Krka. Največ dobička in najlepše spomine iz vsega izleta pa so imeli otroci od šole na Grmu. G. ravnatelj jih je ljubeznjivo sprejel, jim razkazal, kar se je dalo pokazati v hlevih in na vrtu ter v šolskih sobah, v piclo odmerjenem času. Najbolj si bodo zapomnili otroci menda gospoda ravnatelja Rohrmanna zato, ker jih je pogostil brezplačno s kruhom namazanem s češpljevcem in z njim primerno pijačo. Tudi spremstvo otrok je pogostil gosp. ravnatelj, za kar mu bodi za vse skupaj na tem mestu še enkrat izrečena kar najprisrčnejša zahvala. Naj omenim še, da se je tudi novomeški gosp. vikar Gnidovec izkazal otrokom prijazenega in jim kupil piškotov. Tudi njemu srčna hvala. Kljub dolgi poti in hudi vročini so bili otroci vedno živahni in veseli in so se tudi prav lepo in mirno obnašali tako, da ni bilo nikjer nobene nesreče in nobene nerodnosti. Predno so zapustili mesto, so si ogledali še tiskarno in tiskarske stroje v Novem mestu. Vobče morem reči, da so bili z izletom zadovoljni vsi otroci, njih stariši in tudi spremstvo. Upam, da to ni bil zadnji izlet, ki ga je priredila šola na Trebelnem. Zlasti Grm bi priporočal, da si ogledajo ne le otroci, ampak fantje in gospodarji.

d Iz Boštanj. Kako žalostne posledice rodi pijančevanje, pokazalo se je zopet minuli teden. V noči 28. maja so se v Šmarju pri Sevnici pijanci med seboj stekli. Bili so to delavci iz šmarske parne žage, ki so baje že delj časa imeli piko na oddelkovodjo Ivana Brčeta iz Loga pri Boštanju, ker je imel navado v pijanosti klicati fante na korajžo. To pot jo je izkupil. Pijani fantje so ga tako obdelali s koli, da so mu vsa rebra strli in je čez dva dni umrl v krški bolnišnici. To je nov dokaz, kako potrebna je med mladeniči poštna zabava in organizacija! — Letina se pri nas zelo dobro obeta; primerno deževje je dalo naši senožeti bujno rast tako, da je veselje pogledati za kosci. Toplo vreme pa je sedaj kakor nalašč za ko-

šnje. Tudi trsje se lepo razvija, ta teden smo že pričeli s cepljenjem. Tudi sadje obeta bogate darove in mi se že veselimo, kako bomo »tolkli« čen bo posebne uime. — Občinske volitve so se vršile v Boštanju minoli teden čisto mirno. To pa tudi ne more biti drugače — ves volivni aparat je imelo v rokah par magnatov, ki so si razdelili šarže kakor so hoteli. Zaradi lepšega so tudi par naših izvolili v odbor da bodo liberalcem za štafažo. Od naše strani ni bilo nobenega, ki bi ljudstvo opozoril na važnost občinskih volitev tako, da marsikdo niti vedel ni, za kaj se gre. Marsikdo si je pač mislil, da bo tako najboljšje, kakor bodo rekli gospod Lojze. Je že prav. Ali potem moramo tudi molče spravljati v žep razne kunšne sklepe modrih liberalcev ki tako skrbijo za blagor naše občine. Morda pa le pride kdaj naše ljudstvo do zavesti, da ni vse zlato, kar se zasveti v glavah kunšne trojice boštanjskih Lojzetov. — Vžigalice v korist obmejnim Slovincem zastoj iščeš po Boštanju. Krivi smo sami, ker jih z vso odločnostjo ne zahtevamo. Trgovci jih bodo gotovo radi preskrbeli, ako nočejo izgubiti našega zaupanja.

Hranilnica in posojilnica v Ribnici
lastni hiši šte. 3 in 4, obrestuje hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ %. Daje posojila za cel okraj v poljubni visočini po 5%, na intabulacijo, po 5 $\frac{1}{2}$ % na poroštvo. Hranilne knjižice drugih posojilnic sprejema kot gotov denar in se njih obrestovanje nič ne prekine.

1556 3-1

Notranjske novice

n **Strela** je udarila v soboto, dne 28. maja, ob veliki nevihti v Tominjah pri Harijah v skedenj Ivana Primca iz Tominj št. 42 in uničila vse gospodarsko poslopje. Zgorela je tudi ena krava in dva prašiča. Sreča, da ni bilo prevelike sape in se ogenj ni razširil, kar bi bilo usodepolno za celo vas. Imenovani posestnik-hišnik, že tako ubog, ima s tem veliko škodo. Zavarovan je bil pač pri »Vzajemni zavarovalnici«, ki je takoj poslala tudi cenilca na mesto nesreče, a za tako nizko ceno, da je sedaj popolnoma uničen, če bi se mu ne pomagalo hitro. Zato prosimo zopet dobra srca, naj, kakor vedno, tudi tukaj priskočijo nesrečnežu na pomoč. Prostovoljne darove sprejema: Kuratni urad v Harijah, pošta Ilirska Bistrica, Notranjsko.

n **Borovnica**. »Bogomila« — ženski odsek k. s. izobraževalnega društva priredi v nedeljo dne 12. t. m. gledališko predstavo »Mater dolorosa« (»Mati žalostna«), ki jo je spisal Silvin Sardenko. Ta igra se je lani na Ježici z

velikim uspehom vprizorila. Vstopnina kakor ponavadi; čisti dobiček je namenjen za nabavo društvene zastave, zato se preplačila hvaležno sprejemajo. Začetek ob tretji uri popoldne. Dne 19. t. m. se igra ponovi.

n **S Slapa pri Vipavi**. Bratska društva, prijatelji vesele zabave v nedeljo, dne 12. junija vsi na Slap, ta dan priredi namreč katol. slov. izobraževalno društvo na Slapu na dvorišču g. Karola Boneta št. 43, veselico s sledečim sporedom: 1. S. Gregorčič: »Kmeti hiši«, deklamacija. 2. Dr. J. E. Krek: »Tri sestre«, igra v treh dejanjih, igrajo društveni člani in članice. Igra je nova, igra se prvič v Vipavski dolini, zato pridite in pogledite! 3. Pevske točke izvaja društveni moški zbor. Med odmori svira gramofon. Začetek ob 4. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Idrijske novice. Za načelnika cestnega odbora idrijskega je izvoljen g. Franc Didič, gostilničar v Idriji, in za načelnikovega namestnika pa g. Franc Lenger, trgovec v Zireh. Dne 23. maja je novi načelnik prevzel posle cestnega odbora. Želimo obilo sreče in napredka! — Štirideset Rečanov je prišlo na binkoštno nedeljo v Idrijo. Ogledali so si rudnik in tovarno za živo srebro, pa tudi okolico, kolikor je bilo mogoče v naglici. Dopadlo se je tujcem v našem kotu. — Kupčija z zelnatimi »flancami« je bila letos jako živahna pri nas, a cena »flancem« je bila nizka. Prodajalo se jih je 100 komadov celo po 10 vinarjev. — Procesija na praznik presv. Rešnjega Telesa je bila lepa. Samo dež je nagajal toliko, da se zadnji blagoslov ni vršil na prostem, temveč v cerkvi. Župan Šepetavec se letos ni udeležil procesije. Smo postali moderni, kajne? — »Naprej« ima o mokrski slovesnosti od 1. maja previsoke številke. Resnično število 260 je pomnožil slavnj računar Ante Kristan po stari navadi trikrat in zraven dodal še 20, da je dobil 800 oseb. Pribijemo, da je »Naprej« mojster v lažeh! Kar se pa tiče inteligence, navzoče pri veselici na Zemlji, jo radevolje prepuščamo socialnim demokratom. Dober tek! Glede pripombe o pičli udeležbi na shodu katol. političnega društva za idrijski okraj dne 8. maja v Didičevem hotelu omenjamo toliko, da je bilo navzočih dobro 200 volivcev, samih mož izpod zvona sv. Barbare. Kar je bilo gostov, ne prištevamo zraven, tudi Orlov ne, ki so vedrili. Ti možje ne bodo tako plesali, kakor jim želi zagosti liberalno-mokrška banda. Kar se je na shodu sklenilo, se bo tudi izvršilo, čeprav ne bo ljubo Ante Kristanu in drugim Abderitom. Tudi cestne zadeve se bodo spravile v pravi tir, da bo ljudstvo lahko zadovoljno z njimi! — Odkritje spomenika ranjekemu načelniku idrijskega Orla Fran Svetličiču se je vršilo v nedeljo, dne 1. maja, jako slovesno. Spreveda iz župne cerkve na pokopališče se je udeležilo okoli 70 Orlov v kro-

ju in obilna množica pristašev katoliške organizacije v Idriji z dvema zastavama. Na pokopališču sta govorila načelnik idrijskega Orla K. Treven in odposlanec Zveze iz Ljubljane ter položila šopek in venec na grob. Ko so odpeli pevci katol. del. družbe dve krasni himni, odkril se je ranjekemu vzornemu načelniku in mladeniču lep spomenik, ki so ga preskrbeli Orli in njihovi prijatelji. — Znani Andrej Rejc, katerega je ljudstvo splošno sumničilo, da je svojo ženo Franco vrgel 28. februarja t. l. v Idrijo, je bil dne 3. junija pred porotnim sodiščem spoznan za krivega in obsojen na vešala. Kakor se sliši, je nazadnje vendar sam priznal, da je umoril svojo ženo, ki je bila pravcata mučenica od poroke do smrti. Iz Idrije je bilo poklicanih 62 prič k porotni obravnavi v Ljubljano. Rejc je bil socialni demokrat.

Dobre knjige

Dekletom. Prvi zvezek: Krščansko življenje. Spisal Anton Bonaventura, škof ljubljanski. — Stane 80 vin., deset izvodov in več po 60 vin. Dobiva se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. — Knjiga je namenjena, kakor naslov pove, dekletom in obsega obilno prekrasnih naukov, ki se nanašajo na sledeče predmete: 1. Tvoj zadnji namen. 2. Tvoj namen na zemlji. 3. Tvoje naravne moči. 4. Tvoje nadnaravne moči. 5. Viri nadnaravnih moči. 6. Temna stran življenja. 7. Viri tmin v Tebi. 8. Grenki sad. 9. Vojska. 10. Pomoč v vojski. 11. Sveti zakon. 12. Sveta čistost. 13. Gnusna nečistost. 14. Krščansko življenje. — Knjiga je pisana z nenavadnim ognjem in bo gotovo dosegla svoj namen: vzgajati dekleta za pravo krščansko življenje. Priporočamo jo toplotno.

Staršem iz vzgojiteljem. Navajajte otroke, da bodo hodili pogostoma k sv. obhajilu. Spisal O. Julij Lintelo. (Slovenski prevod je oskrbela in knjižico izdala Marijina družba v ljubljanskem semenišču.) 1910. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Tiskala Katoliška tiskarna. Str. 44. Cena 25 vin., pri naročilih na deset ali več izvodov po 20 vin. — Jako srečna je misel Marijine družbe v ljubljanskem semenišču, da je začela izdajati v slovenskem jeziku P. Lintelove spise o pogostnem in vsakdanjem prejetanju sv. obhajila. Prva je izšla knjižica z naslovom: »Staršem in vzgojiteljem! Navajajte otroke, da bodo hodili pogostoma k sv. obhajilu.« Če hočemo, da pride pogostno in vsakdanje sveto obhajilo v navado, je treba poskrbeti, da pristopa mladina pogosto k mizi Gospodovi. Če hočete videti kdaj celo množico gorečih kristjanov ob božji mizi, zbirajte najprej male angele okrog tabernakelja, pravi msgr. de la Boullierie. Prav glede tega, da bi otroci pogosto in vsak dan prejemali sveto obhajilo, je pa še

veliko predsodkov. P. Lintelo pa temeljito pobije vse take predsodke, tako da kdor prebere njegovo knjigo in prevdari razloge, ne bo prav nič premišljeval in bo gotovo poslušen sv. očetu, ki vabi k pogostnemu in vsakdanjemu sv. obhajilu. Delo katehetov, pridigarjev in izpovednikov, ki navajajo zlasti mladino k pogostnemu in vsakdanjemu sv. obhajilu, bo ostalo le nepopolno, če ne bodo zato zavzeti tudi stariši, in če stariši sami ne bodo pomagali, da bi mladina večkrat pristopila k mizi Gospodovi. To bo pa dosegla naznanjena knjižica! Zato naj se razširi med ljudstvom; vsi vzgojitelji in stariši naj jo dobe v roke! Razširjanje te knjižice je v resnici apostolsko delo. Goreč župnik, ki pozna P. Lintelove spise, je takoj, ko je zvedel, da se pripravlja slovenski prevod knjižice »Staršem in vzgojiteljem!«, naročil 500 izvodov. Naj bi našel mnogo posnemovalcev in kmalu bi bilo ljudstvo dovolj poučeno o pogostnem in vsakdanjem svetem obhajilu. K mizi Gospodovi bi pristopale dan za dnevom množice pobožnih vernikov, in želji sv. očeta Pija X. bi bilo ustrezno.

Proti zaprtju jeter — boleznih oseb, ki mnogo jedo in se premalo gibljejo — predpisujejo prve medicinske kapacitete vsakodnevno 1 kozarec **Franc Jožef**-ove grenčice, zavžite na tešče v nekoliko segretem stanju, in nato daljši izprehod. Vsled večjega gibanja čreves, katero proizvoda **Franc Jožef**-ova grenčica, se v spodnjem delu telesa izpodbudi cirkulacija krvi, radi česar kmalu izginejo neprijetni pojavi in bolnik česče čuti kot ozdravitev težke bolezni. — Od zdravniškega razsodišča ogrske razstave povodom tisočletnice je bila izmed vseh enakovrstnih domačih rudninskih voda odlikovana edino le **Franc Jožef**-ova grenčica z veliko milenijsko kolajno. 15

Cesar v Bosni.

V nedeljo, dne 29. maja, zvečer je odpeljal dvorni vlak cesarja iz Budimpešte v Bosno. V ponedeljek zjutraj ob 5. uri je dospel dvorni vlak v Bosenski Brod. Cesar je izstopil ter sprejel pozdrave deželnega šefa Varešanina in drugih. Župan Mehmed Hafis Hodžić je cesarja nagovoril v pozdravnem nagovoru. Ob pol 6. uri je vlak zapustil Bosenski Brod. Drugi sprejem je bil v Dobroju po 8. uri zjutraj. Na kolodvoru je bilo zbrano vojaštvo, duhovščina, uradništvo, občinski zastop, društva itd. in šolski otroci. Cesar je tudi tu zapustil dvorni vlak in sprejemal pozdrave. Po preteku 20 minut se je vlak odpeljal proti Sarajevu. Sarajevo je bilo bogato okrašeno. Povsod so vihrale zastave, večinoma hrvaške, srbske in deželne, le tu pa tam kaka črnorumeni,

in na poslopju deželne vlade ogrska. Dvorni vlak je dospel v Sarajevo ob 3. uri popoldne. Pri sprejemu so bili navzoči zastopniki vojaštva in posvetnih ter duhovskih oblasti. Cesarja je pozdravil župan Kulović, odgovoril pa je v hrvaškem jeziku civilni adlat Benko; dejal je, da cesarja zelo veseli, da more preživeti par dni v Bosni. — Zvečer je bila sijajna razsvetljava mesta Sarajeva. Dne 31. maja je bil pri cesarju velik sprejem. Prišli so k avdijenci zastopniki vseh veroizpovedanj, kot prvi nadškof dr. Stadler, vseh slojev in stanov ter raznih korporacij. Cesar je z nenavadno živahnostjo in vztrajnostjo opravil svojo ne lahko nalogo. Za 80letnega starčka je gotovo triurno sprejemanje raznih osebnosti težavno. Po ulicah je cesarja burno pozdravljala zbrana množica. Neljubo se je pa opazalo, da ulice niso bile nič posebno obljudene, zlasti malo je bilo kmečkega ljudstva. Mnogo so k temu pripomogle prenapete in preostre varnostne odredbe. — Dne 3. junija zjutraj se je cesar iz Sarajeva odpeljal v Mostar. Pri odhodu je izrazil vladar sarajevskemu županu svojo zahvalo za topli sprejem, ki mu ga je priredilo prebivalstvo. Slovo prebivalstva je bilo ganljivo. Prebivalstvo je med mahanjem s klobuki in rutami teklo za vlakom. Dvorni vlak je opoldne dospel v Mostar. Po slovesnem sprejemu cesarja na kolodvoru se je ob navdušenih ovacijah prebivalstva odpeljal v hotel »Narenta«, pred katerim ga je čakalo častništvo. Ob 1. uri je cesar delil avdijence. Prišli so po vrsti duhovščina, častništvo, župan s občinskimi svetom, zastopniki verskih občin, uradništvo itd. Ob 1. uri 45 minut popoldne so bile avdijence končane. Popoldne je bil v hotelu dvorni obed. Ob 4. uri 15 minut popoldne se je cesar povsem zdrav vrnil na Dunaj.

Položnice prejmejo cenj. naročniki, ki imajo še kaj zastanka na naročnici, deloma v tej, deloma v prihodnji številki »Domoljuba«. Koncem meseca se pa list ustavi vsem, ki dotlej ne bodo storili svoje dolžnosti.

Brázayovo francovo žganje je vsled svoje izborne kakovosti in presenetljivega učinka doseglo svetovni sloves in ni čuda, da prihaja na trg množica francovih žganj, ki sicer ne morejo niti ob daleč doseči učinka **Brazayevega francovega žganja**, pa se nevednim ljudem vendar prodajajo namesto tega. Pazite torej, kadar kupujete, na ime »Brázay«, in ne dajte si vsiliti kekega nadomestila. Opozarjamo bralce na oglas firme Brázay v našem listu.

Župnik

na Igu pri Ljubljani, išče zanesljivega, poštenega hlapca in deklo

ki se na kmetijstvo razumeta. Služba se nastopi lahko takoj. — Viktor Koechler, župnik, pošta: Studenec pri Ljubljani. 1677 2-1

CLIMAX motorji na petrolej

Najcenejši obrat.

Bachrich & Co.

javarna za motorje

Dunaj XIX/6

Teilligengasse 83.

Tržne cene

za 100 kg. Ljubljana

V Ljubljani, dne 7. maja 1910.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	21	—	Ziva vaga:		
Rž	17	—	Goveda pitana	80	—
Ajda	15	50	Teleta težka	112	—
Ječmen	15	—	Teleta mala	104	—
Oves	14	50	Prasici	135	—
Proso belo	10	—	Koščuni	100	—
Proso rumeno	15	50			
Koruza stara	14	—	Kuretnina in drugo:		
Koruza nova	—	—	Maslo kuhano	250	—
Leča	24	—	od K 250 do	—	—
Grah	—	—	Maslo surovo od	250	—
Laneno seme	41	—	K 250 do	—	—
Grašica	23	—	Slanina sveža	182	—
Domača detelja	151	—	(šepi)	—	—
Gorenjska repa	28	—	Slanina prekajena	192	—
Fizol Ričičan	34	50	Mast svinjska	190	—
Fizol Prepelčar	29	—	Loj	100	—
Fizol Mandalon	18	—	Jajca 100 kom	6	—
Cebula	5	50	Pišanci	1	50
Krompir	—	—	Golobi	—	50
Zelje sveže	—	—	Raca	—	50
Zelje kislo brez	—	—	Gos	6	—
soda	—	—			
Repa sveža	—	—	Kolonijalno blago		
Repa kisla brez	—	—	na debelo		
soda	—	—	Riz Rangon od	21	—
Brinje	30	—	K 250 do	—	—
Kumna	70	—	Kava Santos od	210	—
Orchl	32	—	K 184 do	—	—
Gobe suhe	—	—	Sledkor	86	75
Ječice	—	—	Petrolej	27	50
Zelod	—	—			
Smrekovi storži	—	—			
Seno	5	—			
Slama	4	—			
Stelja	3	50			

Izjava.

Podpisani **Jakob Velkavrh**, po domače »Vojska«, posestnik v Notranjih gorah št. 17 s tem prekličem obdolžitev, katero sem dne 17. maja t. l. in tudi pozneje izrekel o **Jožetu Sojerju**, posestniku v Notranjih gorah št. 53 glede odvzete, oziroma zamenjane lopate ter se **Janezu Sojerju** zahvalim, da mi je odpustil in odstopil od kazenske tožbe.

Ljubljana, dne 30. maja 1910.

1624

Jakob Velkavrh s. r.

Ljubno, dne 30. majnika 1910.

Gospod

Franc Stupica, veletržec

v Ljubljani.

Podpisani posestniki kupili smo pri V. 3 vratila (gepelne) sistem L. Z. K. 2; 1 mlatilnico in 1 slamoreznico.

Postavili smo si stroje sami in Vam moremo danes sporočiti, da delujejo isti dosedaj izborni in v našo popolno zadovoljnost, tako se Vam tem, potem prav lepo zahvaljujemo za točno in dobro postrežbo.

Ob enem priporočamo vsakemu kmetovalcu, da si nabavi tako jednostavno vratilo, ki mu je v najtežjih kmetijskih delih kakor mlatev, rezanje, i. t. d. najboljše in najcenejša pomoč.

S spoštovanjem

Kokalj Ignacij, Gvenkel Anton, Praprotnik Jožef.

Elektromotore in diname

Zahvala.

1640

Za vse tolažilne dokaze pristrčnega sočutja povodom prerane smrti prečastitega g. svetnika in župnika v pokoju

Antona Golobiča

izrekamo vsem, ki so se udeležili spreveda, najiskrenejšo zahvalo.

Prav posebno se zahvaljujemo gospodom, ki so prišli od daleč; med drugimi veleč. g. kanoniku Zlogarju, ki je vodil spreved; veleč. g. dekanu Erzaru, ki je daroval sv. mašo; veleč. g. dr. Marinkotu za giniživ govor in cerkvi; veleč. g. proštu Fr. Dovganu za obiske in tolažbo v boleznih.

Hvaležni smo prav posebno tudi g. Vavkenovi, g. Kočevarju in vsem drugim, ki so s svojo navzočnostjo izkazali zadnjo čast pokojnemu gospodu svetniku. Hvala vrlim Metličanom, ognjegascem, in vsem drugim, ki so se udeležili pogreba, posebno onim, ki so ga spremljali na pokopališču na Hrvačji vrh.

Metlika, 1. junija 1910.

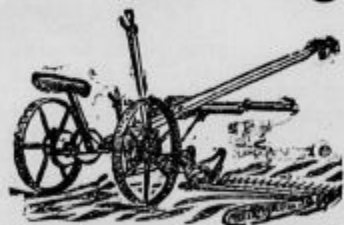
Zalujoči sorodniki.

Majhno posestvo je na-

prodaj pri novem premogokopu v Gorenji vasi. Več pove lastnik Frano Kristof, zidar v Sajenich, pošta Mirna, (Dolenjsko). 1560

Posestvo obsegajoče okrog 30 oralov, njive, travniki, gozd in lep sadni vrt, se prostovoljno prodaja. Redi se lahko 8 glav živine. Več pove Jožef Mohor, Tolsti vrh 3, pošta Vače pri Litli. 1629

Neprekosljive ameriške kosilne stroje „Deering“

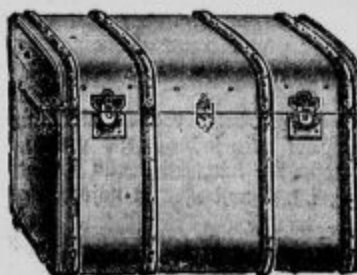
1604 1-1
najnovejši in
lahke konstruk-
cije po zmerni
ceni ::
priporoča
znana veletrgo-
vina z

železni, motorji in poljedelskimi stroji

Fr. Stupica

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.

Winkler-jevi kovčegi iz bičja, potni kovčegi in torbel

železni kovčegi,
zbičajni kovčegi,
kovčegi za čevlje
in klobuke, torbe
iz usnja, kovčegi
iz torbe s pripravo
za potov, golfre-
žice ali brez nje.
Jus. Winklerova sin
spoc. za kovčego
Dunaj I.,
Himmelpfortg. 7.
Telefon 9207.
Illustr. cenik za-
stoj in franko.
Neprekosljivo! Za-
konično zalaganje
Tetna postrežba

NAROČITE

takoj belo platno Jelenovo m 32 v, Stajersko 35, Slovensko 42, Savinjsko 45, Vojško 48, Domestik 50, Planinsko 58, Goriško 62, Kmetško 64, Japonsko 60, Cirilovo 70, Prešernovo 80 v. Vzroci zastoj, naročila čez K 20 franko. Slav. veletrg, hiša R. Stermecki v Celju.

Le pri nas dobite pristno blago

Zelo ugoden nakup

40 metr. ostankov

cefra, volle, flanele in drugega perila, blaga, krasne, dolge 1-8 m, izbrane pošilja po povzetju franko za 18 K dobro znana razpo-1518 siljalnica 15-1

V. J. Havliček a bratr. Podčhrad (Češko).

Vzorci teh ostankov se ne pošiljajo. Vzorci modnega blaga in manufakture z najnižjimi cenami razpošiljamo franko.

LASE

od žensk strižene in zmešane plačati samo jaz najdražje, ker jih rabim za lastni izdelek.

M. Podkrajšek

627 frizer 10-1
Ljubljana, Sv. Petra c. 32
v Levčevi hiši.

Puške!

Lancaster . od K 26-
Flaubertpuške . . . 8-50
Pištolo . . . 2-
Samokres . . . 5-
Poprave ceno. Ilustri-
rani cenik franko. 870
F. Dušek, Opočno 123, Češko.

1 1/2 do

2 kg

so pridobi

vsak dan

na toži z

dr. Zöllner

krmo

zapravišče

3 krat redilnejši od koruze

50 kg z vroč K 11-50 od to-

varne. I. za zrejo, II. pitanje.

Molko zviša množino mleka

pri kravah za 1 1/2, do

2 litra na dan. K 7-50

za 50 kg od tovarne.

Zdr. tovarne za krmila a. dr.

Bratje Taussky

Dunaj II., Praterstr. 15.

Prospekt, Goldgrube zastoj.

1554 12-1

Baron Codellijevo oskrbništvo

naznanja, da se bode vršila v nedeljo, dne 12. junija ob 4. uri popoldne 1602

javna dražba oddaje stoječe mrve v košnji

na 40 oralih travnikov v malih parcelah v Črnihi Jellah na barju. — Zlicitirana svota se vplača takoj pri dražbi. H. Krulec.

Proda se posestvo

z živo in mrtvo fan-
toro ali brez nje. Obsega polja 1398-43 ha, trav-
nikov 392-40 ha, vrta 9-93 ha, pašnika 76 ha, gozda
1695-81 ha; vsega skupno 3588-62 ha. Poslopje je
vse zidano, hlevi obokani, dva skednja; redi se
lahko 16 do 20 glav živine. Voda je na dvorišču
in v hlevu. Več pove Tomaž Plešivčnik v Pil-
berku na Koroškem. 1625

Majhno posestvo

je na pro-
daj, obsto-
ječe iz hiše s kletjo, dobro zaraščenega gozda in
njiv, skupaj 9 oralov, 11 mernikov posevne, ob drž.
cesti med Lukovico in Krašnju. Več se poizve pri
M. Lešnjak, Devica Marija v Polju št. 23 pri Ljubljani. 1643

Ali hočem kaj odkritosrčno hvaliti.

potem so to Fayeve pristne sodenske mi-
neralne pastile. Noben človek ni toliko trpel
zaradi prehlajenja, kot jaz. Vsak letni čas
mi je prinesel najmanj po en posten katar.
Odkar pa rabim redno Fayeve pristne so-
denice, pa komaj vem, kaj so katarji in ako
se pa isti vendar še ponove, jih pa s po-
močjo Fayeve pristnih sodenic tudi hitro
odpravim. Pastile se dobe za K 1-25 v vseh
tozadevnih prodajalnah, ne pusti si pa pod
nikakimi pogoji vriniti ponarejanj. Glavno
zastopstvo: Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert,
c. in kr. dvorni založnik, Dunaj IV./1, Grosse Neu-
gasse št. 17. 13

Brigittenau-ska elektrotehnična tovarna
Dunaj XX., Wintergasse št. 15. Telefon 14594.
Izvršitev kompletnih električnih naprav, dveletna
jamstvo, nizke cene, zelo ugodni plačilni pogoji.

Posestvo obsegajoče 24 oralov zem-
ljišča (40 mernikov posevne,
vse obsejano) 10 oralov gozda, se z vsemi gospo-
darskimi poslopji se prodaja iz proste roke. Redi
se lahko 10 glav živine. Cena 13.000 K. Več se
izve pri Ivanu Škufca, Draga, pošta Višnja-
gora. 1583 3-1

Kamnoseške učence

sprejme takoj tvrdka Feliks Toman, mestni
kamnoseški mojster, Ljubljana, Reslova cesta 30.

Oklic.

Iz konkurza Franceta Lubšine v
Trebnjem prodaja se zaloga raznovrstnega
manufakturnega blaga, železnine, usnja,
špecerije, prodajalniška in hišna oprava
v cenilni vrednosti 12770 K 22 h.

Ponudbe je staviti pismeno 1582
do 10. junija 1910

na naslov upravitelja dr. Andreja Kuharja v
Trebnjem ter priložiti 10% cenilne vrednosti
kot vadji. Podrobnejše glej inerat v »Slo-
vencu«. Dr. Kuhar.

Zakaj ravirate s svojim želodcem tako neskrbno

kot da ne bi bil ravno tako važen, kakor drugi organi
in vendar ako želodec ne prebavlja, zaspi delava
zmožnost celega telesa.

Preizkušeno iz izbranih najboljših ni uspešnih zdravi-
vilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in pre-
bavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače
zdravilo, ki ublaži in odstrani znane naslednje nezme-
rnosti, slabe diete, prehlajenja in zopredne zaprtja,
n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin
ter krče je dr. Rose balzam za že-
lodec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže
imajo postavno
deponovano varst. znamko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, c. in kr. dver. dobavitelja,

„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,
vogni Nerudove ulice.

Pa pošli se razpošilja vsak dan. 1624

Cela stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Proti naprej vpošlj.
K 1-50 se pošlje mala steklenica, za K 2-80 velika ste-
klenica, za K 4-70 2 veliki steklenici za K 8-4 velike
steklenice, za K 22-14 vel. steklenic pošiljane prosto
na vse pošte avstro-ogr. monarhiije.

Zaloga v lekarni Avstro-Ogr.

Sirup Pagliano

Girolamo Pagliano

kot najboljši kri čistilno sredstvo

Iznajden od prof. Girolamo Pagliano v
letu 1838 v Florenci. Vpisano v uradno
lekarniško kopijo kralj. Italije.

Zahteva naj se izrecno na zdravniški
predpis v vseh lekarnah našo postavno
zavarovano modro varst. znamko pre-
večeno s črnim podpis. Girolamo Pagliano.

Varuje naj se pred ponarejanji, ki so
brez uspeha. Nadaljna pojasnila daje tvrdka

Prof. Girolamo Pagliano v Florenci, Via Pandolfini.